

Életünk

AZ EURÓPAI MAGYAR KATOLIKUSOK LAPJA

I. évfolyam 5. szám

A Z St.Gallen — Megjelenik havonta

1969 május 1.

«Máriát dicsérni, hívek jöjjetek...»

A kívülálló, a nem katolikusok sokszor fejszóvalva, sőt fölháborodva beszélnek a spanyolok, írek, lengyelek, magyarok «túlzott» Máriatiszteletéről. Szemére hányják az Egyháznak, hogy többet szól Máriáról a liturgiában, énekekben, könyvekben, ájtatossági gyakorlatokban. mint annak isteni Fiáról, vagy magáról Istenről.

«En kint a misszióban értettem meg teljesen a katolikus nép látszólag «túlzott» máriatiszteletének lélektanát — írja egy magyar misszionárius — a japáni trónörökös esküvőjén. Ekkor történt meg első ízben, hogy a boldog menyasszony-jelölt nem a császári ház, még csak nem is a japán nemesség tagja volt, hanem az egyszerű nép leánya. Hetekig másról nem írtak az újságok, mint erről a nagy szenzációról. Hasábszámra számoltak be naponként a szerencsés választotról, Micsikóról; mivel játszott kiskorában, hova járt iskolába, kik voltak a tanárai, játszótársai, mi volt a legkedvesebb sportja stb. Mindenütt ott volt a képe: újságokban, képeslapokban, utcán, mozik bemutatóján. Így ment az sokáig. Mindenki Micsikóról beszélt, írt, álmódott. A trónörökös szinte nem létezett az esküvő előtti és utáni hetekben. Ha meg is említették, azt sem magáért tették, hanem a szerencsés Micsikó miatt. És sem a császár, sem a trónörökös nem vette zokon Micsikónak ezt a «túlzott» fölmagasztalását. A trónörökös szíve mélyén örült a népe őszinte örömének, hiszen ő maga választotta menyasszonyát. A nép tombolt a nagy lelkesedéstől. Mindenki gratulálni akart a szerencsés lánynak. Büszkéek voltak rá, mint a sajátjukra. A trónörökös nem kellett külön bemutatni. Anélkül is tudta mindenki, hogy ki és mi ő. Magasztalása és hangos újságcikkek nélkül is trónörökös volt. De Micsikót váratlanul érte a szerencse, méltán örült hát vele az egész ország.»

«Ez dióhéjban a katolikus máriatisztelet lélektana is. Krisztusról tudjuk, hogy Isten, az Örök Ige. Az egész mindenség érte, miatta van. Ő természeténél fogva egyenlő, egylényegű az Atyával. Mária azonban csak ember, mint mi. Ádám ivadéka, Izrael leánya, a választott nép gyermeke. S mint a «nép» gyermekét érte őt a váratlan kiválasztás nem remélt kegyelme. Sem előtte, sem utána nem volt erre példa a történelemben. Értendő hát, ha felujjong örömeiben Isten népe: Te Jeruzsálem dicsősége, Izrael öröme, népünk büszksége, igaz dísze. A katolikus Egyház is azt teszi liturgiájában, énekeiben, könyveiben, himnuszai-ban, teológiai értekezéseiben, amit a japán közvélemény tett Micsikóval. Csak szebben, komolyabban, kitartóbban, nagyobb meggyőződéssel, Isten felhatalmazásával.» (Idézve a Magyar Papi Egység 37. számából.)

Mi is büszkéek vagyunk arra és örülünk annak, hogy a Szent Szűz pártfogónk és pátrónánk. A következőkben néhány mondatban felidézük máriatiszteletünk múltját, amely — reméljük — egyúttal jelene is és jövője is népünknek.

Andocs (Somogy megye). Kápolnájáról régi írók ezt a legendát jegyzik fel: A török világban a Duna-Tisza közt egy kápolnába vitte valaki ökreit a vihar elől, mire egyszerre az épület kifordult sarkából és égi hatalmak Andocsra vitték, hol hosszú ideig fundamentum nélkül állt. A Madonna, Szent Katalin és Szent Dorottya gótikus faszobrára az 1510-1520-as évekből származik. 1692 óta ferences kolostor áll itt és a csodák ügyét Volkra veszprémi püspök vizsgálta meg először 1715-ben.

Bodajk (Fejér megye). Búcsújáráhely, ahol már a 10. században, a hagyomány szerint Szent István király kezdeményezésére a Kálváriahegy tövében kápolna épült. A mostani kegytemplomot Széchényi Pál érsek 1697-ben 6.000 búcsús jelenlétében szentelte fel.

Celldömök (Vas megye). A templom a máriacellinek kicsinyített mása. 1748-ban a dömölki Mária-szobrot a kis fatemplomból az Erdődyek által épített új templomba vitték át, a kormen-tet Zichy Ferenc győri püspök vezette.

Csiksomlyó (Erdélyben a Székelyföldön). A csikiek 1559-ben János Zsigmond hadai ellen dicsőségesen harcoltak vallásukért. E győzelem

emlékére minden év pünkösdszombatján a Kis-Somlóhegy alján épült kegytemplomban, ahol a Hunyadiak idejéből Mária-szobor áll, népes búcsújárást tartanak, s ez a székelyek nemzeti zarándokhelye.

Győr, Könnyező Mária. A püspöki székesegyház egyik mellékhajójában van a híres Könnyező Mária kegykép. Irországból Lynch Walter clamforthi püspök hozta ide a 17. században. 1697 március 17-én, Szent Patrik (Irország védőszentje) napján sok ezrek szeme láttára három órán át véres könnyeket ontott.

Gyüd (Baranya megye). A ferences kolostort és templomot II. Géza király építtette 1148-ban. Ma is látogatott búcsújáráhely.

Krisztinaváros (Budapest). 1495 december 8-án Bonfini Antal budai történész közlése szerint: minden budai polgár szeme láttára megjelent az égen a Kisdedet tartó Boldogasszony azon a helyen, ahol ma a Vérző Boldogasszony kegyképe van. E kegykép másolat az olaszországi Réből.

Makkos-Mária (Budai hegyekben). Régi temploma hajdan a kiscelli trinitáriusokhoz tartozott. A kegykép sokáig Budakeszin volt a plébánia templomban. A második világháború után épült újjá a templom. Fő búcsúnapija a Fogolykiváltó Boldogasszony ünnepe, szeptember 24.

Máriabesnyő (Pest megye). A 17. században Gödöllőhöz tartozó pusztá volt. Grassalkovich Antal építtette a kolostort és a lorettói kápolnát. A kápolna a régi Besnyő község 300 éven át romokban heverő templomának helyén épült. Építéskor 1759 április 1-én, elefántcsontból készült Mária-szobrot találtak a romok között, s azóta búcsújáráhely lett.

Márianosztra (Hont megye). A község felett egy magaslaton van a pálosok hajdani kolostora, amelyet Nagy Lajos király 1552-ben építtetett. 1552 körül megsemmisült. 1711-ben helyreállították a pálosok, és új kétemeletes kolostort s kéttornyú templomot építettek. A templom kegyhely, a kolostor már több mint száz éve feyintézet.

Máriapócs (Szabolcs megye). 1715 óta a görögkatolikusok híres búcsújáráhelye. A gazdagon díszített templom nagy kincse a Balkánról származó Mária-képe.

Máriaradna (Arad megye). Egyike leglátogatottabb búcsújáráhelyeinknek. 1520-ban épült az első kápolna, utóbb nagy templom és ferences kolostor. 1668-ban helyezték el a templomban a csodatevő Mária-képet.

Máriaremete (Nagy-Budapest területén). 1696-ban Thalwieser Katalin a svájci Maria Einsiedeln kegyképének másolatát hozta ide. 1908 és 1817 között kápolnát, 1898-ban templomot építettek. Sekrestyéjében egy árvízkép van 1858-ból, az óbudai selyemgombolyító képével.

Maria-Zell (Ausztriában). 1565-ban történt Nagy Lajosnak csodálatos győzelme, aki Mária-Zellben e kegykápoltát építtette és értékes felszerelési ajándékokat adományozott. 1691 augusztus 27-én úgynevezett nádori processzió volt Máriazellben Esterházy Pál nádor és a pannonhalmi főapátal az élén, 1765 résztvevővel, hogy hálát mondjanak a zalánkeméni győzelemért. — Minden év szeptember hónap első vasárnapján magyar zarándoklat van Máriazellben.

Mátra verebély (Nógrád megye). A község közelében lévő Szentkúti templom a 18. században épült és azóta látogatott búcsújáráhely.

Mikola (Szolnok-Doboka megye, Erdélyben). 1699-ben az «Erdélyi Síró Boldogasszony» képe százak szeme láttára könnyezett febr. 15-től március 12-ig. A képet ünnepélyesen átvitték a kis faluból Kolozsvárra előbb a jezsuiták, majd a piaristák templomába. Jelenleg újra Mikolán van, s az erdélyi románok legnagyobb búcsújáráhelye.

Sasvár (Nyitra megye, Szlovákia). 1752 november 9-én a sasvári Boldogasszony, a Fájdalmas Szűz pálos kegyhelye, egyházi jóváhagyást nyert. Ez lett a búcsú-napja szeptember 15-mellett. Képet Czobor Imre 1564-ben állíttatta. 1765-ban kétszázéves jubileumán a búcsújárá tömegben Barkóczy hercegprímás mellett Mária Terézia és férje, Ferenc császár is megjelent. Ma ez a «Sasinci Szűz» a szlovákok nemzeti kegyhelye.

Sümege (Zala megye). 1699 február 6-án a Sümegei Gyógyító Boldogasszony, Fájdalmas Szűz képénél feltűnő gyógyulás volt. Püspöki kivizsgálás után kegyhely lett.

Nem is tudjuk fölbecsülni azt a nagy jót, hogy Mária a mi régi nagy Pátrónánk, és ezekben a szentélyekben közöttünk él. Ez ad erőt, bizalmat és vigaszt népünknek.

«Máriát dicsérni, hívek jöjjetek,
Mert ő fogja kérni Fiát értetek.
Üdvözlégy, Mária! Mondja minden hív,
Áldott légy, Mária! Mondja nyelv és szív.»

Matyasovich Henrik

P Á Z M Á N Y P É T E R

Éneke Magyarország védasszonyáról

Latinból fordította Babits Mihály

Ó dicsőséges, ó ékességes, csillag, fényességes!
Világ úrnője, kegyes anya, édes!
Angyalok szája, próféták lánya, Dávid unokája,
neked énekelt Salamon hárfája.
Menny királynője, búk enyhítője, egek erős öre,
tavaszi színek virágos vesszője!
Felkelő hajnal, lámpa mely nem csal, nap dús sugarakkal:
tőled az éj fut, s kigyullad a nappal.
Nap győztes párja, föllengő pára, léanyszezség bája,
kit megkívánt a tisztaság királya!
Király lugassa, aranyos násfa, elefántcsontbástya:
légy szegények üdvének vitorlása!
Virtusból palma, egek nektárja, jóillatok árja,
vezesd a tévelygőt a kész hazába!
Zamatok magva, fények patakja, lelkeink csillagja,
fordítsd figyelmedet e zengő szavakra!
Hadak iránya, vígság forrása, szemérem virága,
benned bokrosul a mennyek pompája.
Féher lilium, rőt rózsaszirm, viola-fuvalom,
s az arany csillag ring öledben, hajadon.
Szűzeknek szüze, világnak tüze, vezess égbe győzve,
ne maradjunk itt honunkból száműzve!
Fénye a fénynek, kútja segélynek és lelki reménynek,
adj életet szolgálóid seregének! Amen.

Közös kiadás

A Kereszt Népe	Hollandia
Az Út	Bécs, Ausztria
Hírnök	Linz, Ausztria
Hiszek	Svájc
Magyar Ház	Belgium
Pannonia Sacra	Németország
Sorsunk	Franciaország
Új Ertesítő	Skandinávia

A tartalomból

Magyarok Mária-tisztelete	1. o.
Emlékezés	
Tóth Tibamérna	2. o.
56-os magyarok Angliában	2. o.
Mária örök szüzessége	3. o.
Szomorú elmélkedés anyáknapián	5. o.
Tennessee megtérése	7. o.
Adatok a főöslegből	7. o.
A Szentatya júniusban Genfben látogat	8. o.

Május elseje

újabbban egyházi ünnep. Nem kevés a cinikusok száma, akik azt állítják, hogy az Egyház egyszerűen «megkeresztelte» a munka ünnepét, ez a valójában szocialista vívmányt. De miért harcoltak a szocialisták? Elsősorban munkahelyért a munkanélkülieknek, emberséges munkakörülményekért a nőknek és a fiataloknak, a napi 8-órás munkaidőért és ahogy Marx Károly mondja: a kizsákmányolás ellen, azért, hogy a munkást teljesítményének megfelelően fizessék.

Korunk számos marxistája megegyezik abban, hogy a civilizált országokban egyre jobban elmosódnak az osztálykülönbségek. A szocialista országokban, de számos nyugati államban is május 1-e a cél, az elért eredmény: a munkahelybiztosítás, a 8-órás munkaidő, stb. ünneplése.

De vajon elértük-e a célt?

Ne szöjünk most azokról, akik Indiában, Áfrikában még ma is embertelen körülmények között élnek, azokról a milliókról, akik szívesen dolgoznának csak pár órát is naponta, hogy biztosítsák az életminimumot, — maradjunk csak a civilizált államoknál.

Vizsgáljuk csak a munka fogalmát. A munkát a filozófiában etikai jelenségnek tartják, amelyen az egyén energiájával, erejével, értelmével úrrá lesz, amely számára feladat és egy kicsit talán alkotás is. A munka nemesít, tartja a mondás, hozzásegít az egyén személyiségének kibontakozásához. Igen, ez így nagyon szépen hangzik. De hogyan is fest a gyakorlat? A gyárban az ember a futószalag, a gép mellett áll, gombokat nyom meg, különböző bonyolult berendezéseket kezel. Munkája mechanikus jellegű, s a technika és a tudomány gépei nemcsak segítségére vannak, hanem már helyette dolgoznak. A munkás sokszor nem is érti az egész folyamatot, csupán annak egy-egy részét. És még furcsább a dolog, ha a magasabbok munkát, a technikai tudományt vizsgáljuk. A technikusok, akik a múltban egy rozoga fészterben berendezett laboratóriumban barakcsoltak, ma kérdéseikkel elektromos agyakhoz fordulnak. A kémikusok, akik egyre több új gyógyszert gyártanak, maguk is bevallják, hogy a már közhasználatban lévő gyógyszerek végleges sikeréről csak évtizedek kísérletei után lehet meggyőződni. A munkás tehát egyre passzívabb lesz, kevésbé uralja a folyamatot, a munkát.

De mielőtt levonnánk a végső következtetést, kérdezzük meg a szocialistákat, hogy vajon mi lesz, ha ők elérik végső céljukat? Ha mindenkinek lesz munkahelye, ha mindenki teljesítményének megfelelően kap bért, ha mindenki a lehető legcsekélyebb erőfeszítéssel dolgozik?

Akkor ők mit ünnepelnek? A futószalagot? A gépet, az elektromos agyat, amely dolgozik helyettük? Vagy az elért eredményt? A jólétet? Történelmi jellegű nap lesz május 1-e? Visszaemlékezés a harcokra? Mert mi akkor is Szent Józsefet ünnepeljük, a munkást, aki erkölcsi célokért is dolgozik, a munkát, amely az embert emberré teszi, amelynek segítségével érzi, tudja, hogy az Isten hasonmására teremtette őt, mert maga is alkothat.

Varga Gyula

Emlékezés Tóth Tihamérra

Mint fiatal pap a második világháború előestéjén voltam először nyugaton. Ha papi ember közé kerültem, akár Belgiumban, akár Franciaországban, s megtudták, hogy magyar vagyok, azonnal előhúzták könyvtárukból egy pár könyvet: Tóth Tihamér prédikációi voltak, vagy ifjúsági munkái. Dicsőretekkel hallgatták el a szerzőt, és megdöbbenve hallgatták, hogy pont annak az évnek tavaszán, 1959 május 5-én halt meg, alig ötven éves korában. Az idén van halálának harmincadik, születésének nyolcvanadik éve.

Szülőnokon született 1889 január 14-én. Édesanyja korán özvegyessre jutott, és egyedül vevette fel öt fiúgyermekét. Tihamér mint az egri egyházmegye növendéke Budapesten végezte el a teológiát, majd egy tanulmányi évet töltött Bécsben is. 1911-ben szentelték pappá. Rövid káplánkodás után Egerben volt hittanár, később az egri szemináriumban tanulmányi felügyelő és teológiai tanár. 1918-ban került Budapestre, mini a Központi Szeminárium prefektusa, később a Gyakorló Gimnázium hittanára, majd 1952-ben a Központi Szeminárium rektora, és a Hittudományi karon a lelképásztokodástan tanára. 1958-ban nevezte ki XII. Pius pápa veszprémi segédpüspöknek; az egyházmegyéjét Rott Nándor halála után át is vette, de három hónap múlva, tragikus hirtelenséggel, megfázásból eredő agyhártyagyulladásban meghalt.

Emberileg nézve nagyon rövid élet. Talán ezt sejtette, amikor püspöki jelszavává ezeket a szavakat választotta: «Iustus ardens in igne», a tűzben eléggé tömjén. De talán életének összefoglalója is ez a jelszó: intenzív tempójú munkában leélt élet, aminek eszménye lelképásztori volt, ti. az, hogyan kell hirdetni Krisztust?

Az ifjúsági író

Ha valaki csak beszédeit vagy ifjúsági könyveit ismeri, megüti a közvetlen hang: egy barát beszél hozzá, az a benyomása. Ilyen volt életében is. De csak kevesen ismerték így. A távolabbállók úgy tűnt, mintha zárkózott volna. De Tihamér csak az idejét feltette: erre valóban féltékeny volt. Tehát a felesleges dolgokat kizárta életéből, hogy annál inkább tudjon annak élni, amit hivatásának vallott. Társadalmi életet nem élt, de szobája mindig nyitva volt diákjainak és híveinek: előszobája minden délután tele volt lelki tanácsra váró emberekkel.

Mint fiatal pap az ifjúsággal foglalkozott. Megismerte a két háború között élő generáció fő problémáit. Közöttük élt ugyanis hittanár, ugyanis mint az első háború alatt tábori lelkész. Nagyszerűnek találta a cserkész-munkát, és az országban az első között volt, aki ezt az életformát az ifjúság számára gondviselészerűen hirdette és teljes lélekkel felkarolta; sokan gondolnak rá még ma is hálás szívvel azok közül, akik különféle táborozásokban vele együtt lehettek. Hogy szavát minél messzebb sugározhassa, határozta el a «Levelek diákjaimhoz» című sorozat kiadását. Ezek között a legelső volt a «Tiszta férfiság». Soha addig Magyarországon ilyen nagykerű ifjúsági pedagógiai könyv nem jelent meg. De az összes (szószertveendő) nyugati nyelvekre, sőt némely keletire is, mint japán és or-

mény, lefordított munkája azt jelenti, hogy abban a pillanatban ezt a könyvet tartották a nemzetközi katolikus pedagógiában is a legjobban sikerült munkának ezen a téren. Mi volt a titka a könyvnek? Az őszinte hang, a téma álszemérem nélküli keresztény tárgyalása, és az a meleg szuggesztív hatás, ami alul nehezen vonhatta ki magát az ifjú olvasó. Tihamér nem tartotta, mint néha ezt szemére vetették, a kereszténység központi kérdésének vagy pláne lényegének a tisztaság érényét, de igenis olyan fontosságot tulajdonított neki, ami nélkül csonka az evangélium hirdetése, és aminek tagadása aláássa nemcsak a társadalmat, hanem lehetetlenné teszi a kereszténység hirdetését is. Ez a könyv ötven évvel ezelőtt jelent meg és nagy népszerűsége a közvéleményben sokszor elhomályosította a sorozat többi tagjának hírét. Pedig «A vallásos ifjú» és különösen «Krisztus és az ifjú» tartalmazzák Tihamér legszebb tanítását a természetes istenhit és a pozitív kereszténység vonalán.

Az ország katechétiája

Rövid élete derekáig úgy tűnt, mintha Tóth Tihamér energiáját kizárólag az ifjúság lelképásztori munkája kötötte volna le. 1927-ben halt meg a nagy fehérvári püspök, Prohászka Ottokár, aki a pesti Egyetemi templom szószéke köré gyűjtötte a vallásilag ébredező magyar értelmiséget. Halála után Tóth Tihamérre bízta az Egyetemi templom szószékét, és ennek a szószéknek hűségese ellátása vált most már az ő nagy hivatásává, s ezen a szószéken nyilvánult meg az ő valódi nagysága. Mintha egész addigi munkája felkészülés lett volna erre a hivatásra. Az Egyetemi templom nem ürült ki, sőt kitágult, mert a szószékre, az országban elsőnek, felszerelt rádió mikrofonján keresztül Tihamér az egész országhoz szólt.

Tóth Tihamér szentbeszédein keresztül lett az ország nagy katechétiája. Öntudatosan feltette magának a kérdést, hogyan kell ma hirdetni Krisztust? Egyáltalán lehet-e modern nyelven előadni a régi hitigazságokat? Nem olyanok-e ezek a gyermekfejjel megtanult káté-feleletek, mint azok az öreg szép butondarabok, amiket régiségük és stílusuk miatt tartunk csak lakásunkban, és csak múzeális értékük miatt tiszteljük őket, de eszünk ágába sem jut köznapiban használatba venni. Már pedig a hit életet jelent és követelményei hűsba, vérbe vágnak. Meg kell tehát vizsgálunk újból Egyházunk tanítását tételről tételre: így kezdte el az első nagy beszéd-sorozatát, az Apostoli hitvallás fejtegetéseit. A Hízkegy után sorba vette a Tíz parancsolatot, és kisebb sorozatot után (A házasság, Az Eucharistia) az utolsó témája a Miatyánk volt, amit már nem fejezett be; postumus kötetének címe: Legyen meg a Te akaratod. A kötetben publikált beszédeket csak részben mondotta el, részben pedig csak kidolgozva találták meg halála után íróasztalán.

Tóth Tihamér nem volt teológus a szó szoros értelmében; modernsége sem állott azon a nívón, ahogyan ma gondoljuk. Ő mint említettük, igehirdetésében is katechéta volt. Közvetíteni akarta a keresztény igazságokat úgy, mint az egy hitoktató feladata, szemben a teológussal. Modernsége abban állott, hogy kezét az élet útjára a-

karta érezni, amikor egy-egy hitigazságot elemzett: egyik kezünkben tartuk a Szentírást, mondotta, a másikban az aznapi újságot. Modern volt, mert nem használta a szokásos retorikai formákat. Nem volt szónok a terminus technikus értelmében; ő csak beszélt, néha szinte csevegett. Orgánuma sem volt szónoki, hangja kissé fátyolos volt. Ugyanakkor az átéltség, a belső meggyőződés és az őszinteség tüze adott beszédeinek átütő erőt. Beszédeinek belső szerkezete egészen áttetsző, sőt néha túlságosan sematikus volt: de ezt ő így akarta: a hallgatóságának tudnia kell — mondogatta — hol tart most a beszédben a pap. Ha elemezzük a beszédeket, s ha kivonjuk belőlük a példákat, a hasonlatokat és citátumokat, sokszor egy igen szerény váz marad. Van tehát valami eredeti bennük? Igen, a szerkesztés művészete, amivel úgy csoportosítja anyagát, hogy hallgatósága értelméhez és szívéhez meggyőzően tudjon szólni.

S ezt elérte. Az egyetemi templom minden vasárnap zsúfolásig tele volt; és minden második vasárnap, amikor a rádió Tóth Tihamér közvetítette ugyanonnan, sok-sok ezren hallgatták szerete az országban, sőt a szűk országhatáron túl a felvidéki, erdélyi és délvidéki magyarok is számosan. S nemcsak katolikusok, hanem másvallásúak is őremest nyitották ki rádiójukat, ha az ő hangja csendült fel ott. Mindenki szívesen hallgatta értelmes fejtegetéseit, örömmel melengette hitét a beszélő meggyőződésén, avagy mohón várta kétségeire az elirányító tálaszt. Annyi év után visszaemlékezve Tóth Tihamér annyira heterogén és nagyszámú hallgatóságára, nem lehet elzárkózni a gondolat elől, hogy Istentől kapott karizmája volt az ige hirdetésére.

Ezt persze úgy kell érteni, hogy Tihamér mindent megtett, amit egy felelősséget érző papnak meg kellett tennie: szívós és kemény akarattal az egész életét koncentráta hivatása méltó betöltésére. Sokat és állandóan olvasott, tudatosan gyűjtötte mondanivalóját, beszédeit nyári vakáción már megtervezte és nagyrészt ki is dolgozta. Az igehirdető felelősségét érezte magán életében is: a papnak elsősorban az imában kell kiérlelnie a mondanivalóját, így tanította és így cselekedett.

**

Ezüstmiséje alkalmából a Szent István Társulat húsz kötetben, díszkiadásban publikálta az alig 47 éves embernek összes műveit. Az ország közvéleménye pedig várta a püspöki kinevezését, ami a budapesti nemzetközi eucharisztikus kongresszus lezajlása után meg is történt: akkor mindenki úgy képzelte, hogy most egy új fejezet nyílik életében, pedig ez volt sajnos a befejezés.

Tolnay Imre

FIGYELEM!

A főtisztelendő lelkész urakat és munkatársakat arra kérjük, hogy a helyi egyházközségi és magyar életéről szóló híreiket és közleményeket, lehetőleg mindig a hónap 12.-ig, az alábbi címre szíveskedjenek küldeni:

P. Matyasovich Henrik
Houtlan 4,
Nijmegen
Holland

Olvasóink írják

Svájcban élő, volt magyar diplomata leveléből idézzük:

«Mindenkelőtt gratulálni óhajtok a szerkesztőség minden tagjának az «Eletünk» megjelenéséért. Mind formája, mind pedig tartalma kellemes meglepetés volt. Okos gondolat volt az erőket egyesíteni. Bár ugyanezt lehetne megcsinálni politikai vonalon is! — Igen nagy tetszéssel olvastam P. Varga László jezsuita atyának az áprilisi számban megjelent «A kettős birodalom» című cikkét. Kérem a szerkesztőséget, tolmácsolja feléje legőszintébb elismerésemet. Nagyobb akciókat tervezek a cikkel. Amerikában már lefordítottam angolra és azt a példányt sokszorosítottam fogom. Van-e francia fordításuk a cikkről?»

Ausztriában élő magyar tanárnő írja:

«Az «Eletünk»-nek egyik szép kötelessége a magyar nyelv ápolása is. Vigyázzunk, hogy a magyartalanságok el ne szaporodjanak. Egyelőre szép a stílus és a nyelv, éppen ezért bántóan hatnak egyes becsúszott hibák. (Itt felsorolva 5 kisebb sajtóhiba és jelentéktelen elírás.) Ne vegyék rossznéven bírálatomat. Különben elmondhatom, hogy ha a lapot levélzsekre nyomban meglátom, leülök nyomban, s addig fel sem kelek, míg egy betű is maradt benne!»

Bécsben élő olvasónk írja:

«Mgr. Adám György írta a februári számban: Az Elettünk szerkesztőbizottsága elhatározta, hogy amikor Egyházunk tanításáról van szó, akkor a II. Vatikáni Zsinat alapján áll. Ehhez szeretném megjegyezni: mivel manapság a zsinat tanítását és szellemét olyan sokféleképpen igyekeznek magyarázni, nagyon fontosnak tartanám, hogy a magyar katolikusok lapja a zsinat tanításának értelmezésében félreérthetetlenül Krisztus helytartójához igazodjék. Örömlék, ha ez az «Elettünk»-ben még jobban kifejezésre jutna úgy, hogy a pápa hangját minél többször idézzük.»

Külföldön élő magyar szerzetesfőnök sorai:

«Nagyon hálásan köszönöm az «Elettünk» három első példányát. Nagy érdeklődéssel és nem kis élvezettel olvastam cikkeket. Az új változások csak gratulálni tudok. A dolgok természeténél fogva legjobban érdekelték a Primás úrról szóló megemlékezések és az új püspökök kinevezéséről szóló komoly cikk.»

Ausztriában élő újságíró leveléből idézzük:

«A legutolsó áprilisi szám második oldalán «A modern apostolkodás előfutára» című cikkben Bíró Ferenc jezsuita atyáról emlékezik meg a lap meleg szívvel és szavakkal. Ezek a szavak örömteljes visszhangra találtak bennem, hisz mint az angolkiasszonyok tanítónőképzőjének növendéke őrzöm emléket és érzem elmúlhatatlan hatását irányító nagy szellemének. Bíró Atya abban az évtizedekkel ezelőtti időben lelkiezetőnk, lelkiatyánk volt. Örökre áldott legyen az emléke! Bár többször találnánk megemlékezést, méltatást nagy nevelőinkről, hogy azoknak a szívében, akik még emlékezünk, újra fellobbanjon a hála ki nem alvó, csak szunnyadó szikrája.»

Németországi magyar lelkész írja:

«Híveim és én is csak szívből gratulálni tudunk az «Elettünk»-höz. Ez kellett már!

Az angol püspök magyarjai

1956 decemberében erős parancsot kaptam, hogy az első hajóval menjek Londonba a magyar lelkésznek segíteni, habár akkor tanár voltam a lövési jezsuita főiskolán. Közvetlen karácsony és hamarosan elindultam néhány tábort meglátogatni, ahol nagy tömegben laktak menekültek. Az ünnep után visszamentem a corshami táborba, mert kíváncsi voltam, mennyi lehet e népben a vallási érzés. Ezért nyomban meghívtam őket lelkigyakorlatra. A 800 magyarból mintegy 40 személy járt az előadásokra. Jó páran be-benéztek a színházterembe, aztán odébb álltak, tehát nyilván nem érdekelték őket, amit hallottak. A helybeli plébános bámulatos buzgalommal karolta föl az egész társaságot és a lelkigyakorlat annyira tetszett neki, hogy a püspökének is említette és közösen elhatározták, hogy a befejező misét maga a főpásztor mondja vasárnap. Megrémültem, amint ezt hallottam, hiszen előre láttam, mekkora csalódás és kudarc lesz ebből. Az angolokat ugyanis meglepte, hogy a magyar ilyen komolyan gondolkodik és művelt nép, hiszen nem tudták, milyen kicsi az a csoport, amelynek magasabb igénye is van. Micsoda nagyszerű nemzet lehet az, amely a véres harcok és a menekülés után Istennel és a lelke ügyével foglalkozik!

Szájról szájra ment a hír Cliftonig és vissza, én meg reszkettem a botránytól, amely vasárnap az üres tereben kiobbant. Nekifogtam tehát meggyúrni a népet, hogy vasárnap mind ott legyenek a püspöki misén és szépen zengjék kará-

csenyi énekeinket, mert csak így tudjuk úgy-ahogy a becsületünket megmenteni. Nagy szerencsémre a táborban volt egy tanító, aki gyakorolta és vezette az éneket. Így is szorongatott persze a kérdés, mit feleljek majd, ha megkérdezik, miért volt olyan kevés áldozó a misén.

Vasárnap a hajdoni repülőtéren színháza megtelt magyarral, amikor a cliftoni püspök megérkezett kíséretével együtt. Alakja és modora mutatta, hogy abból a fajtából való, amelyet angol nagyúrunk nevezünk. Előadtam neki a műsort és azt is hozzátettem: szívesen tolmácsolom, ha néhány szót intézne új híveikhez. Erre csak azt válaszolta: mondjam meg nekik, hogy üdvözli őket, jó szerencsét kíván nekik és érezzék jól magukat Angliában. Csak a mise alatt jutott eszembe, hogy a beszédem elején köszöntem is kell őt, de már nem volt időm valami rendes angol szöveget szerkeszteni s azért latinul szóltam. Hadd lássa a kegyelmes úr, hogy a magyarok ehhez is értenek valamit. Híveim bezeg nagyon csodálkoztak ezen, mivel nem is sejtették addig, hogy a papok folyékonyan tudnak deák nyelven beszélni. Így lett még előnyöm is abból, hogy nem volt módom az angol köszöntőt előkészíteni. Ugyanis már régóta nem beszéltem angolul s így nem akartam valami sutá mondkát rögtönözni.

A mise alatt nagyon szépen ment az ének, mert a karácsonyi szent dalainkat a társaság még

jól ismerte. Ez akkora újság volt és annyira megragadta a püspököt, hogy a mise végén a közönség felé fordulva ezt mondta nekem: «Szólni akarok a magyarjaimhoz, minden mondat után megállok és ön nyomban fordítsa a szöveget.» Bátran merem állítani: valóságos szónoki remekmű volt az a beszéd és mindenki érezte, hogy a hívős angol szíve tüzet fogott a magyar dal szépségétől, habár egy szót sem értett belőle, de a zene és a dallam varázsa egészen megbűvölte. A beszéd után megköszöntem a püspöknek kitüntetett figyelmét, a híveknek pedig néhány szóval kifejeztem, mi a jó politika külföldön, miért becsülnek meg bennünket az idegenben és mekkora sikerünk lett abból, hogy negyven magyar lelkigyakorlatot végzett a táborban. En sem gondoltam volna, hogy annak a szerény munkának ekkora visszhangja támad.

A jó plébános oda volt az örömtől. A püspök és a papság hozzá ment ebédre s amikor a püspök szakszerűen szelgette az ürömbot, ami az angol ünnepi asztalon a főétel, megjegyeztem, hogy a magyarok ezt nem eszik és legföljebb a bürgepaprúkat fogyasztják. A derék urak ezt bizony nem értették, de nem volt bátorságom megmondani, hogy a birka szagát nem bírják, akik a birka bőréből csinálják a nagy bundát. Azt sem mertem elárulni nekik, hogyan szidják a menekültek az angol konyhát. A táborban később reggeliztem, mint a többiek és az egyik nap sirva jött hozzám a konyha főnöke, igen derék irasszony és megkérdezte, ízlik-e nekem a reggeli. Ugyancsak megdicsértem a finom sült heringet meg a többi hozzávalót és érdeklődtem, mitől van

a bánata. Akkor panaszkolta el, hogy a lelkét kitenné a magyarokért, iparkodik a legjobbat nyújtani nekik, de aznap is otthagyták az ételt, mert nem kell nekik, amit ő főz. Nyomban megértettem a kérdést és megmagyaráztam a derék asszonynak, hogy kevesebb munkával sokkal többre megy, ha megfogadja tanácsomat: vegyen maga mellé segítségnek két magyar asszonyt és velük együtt állítsa össze az étlapot. Reggelire adjon füstölt szalonnát a kávéhoz, aztán fölvertva készítsen gulyást meg pörköletet, legyen gyakran babfőzelék meg túros csötészta és majd meglátja, csakhamar bálványozni fogja az egész közönség. Így is történt és az ebédlőben tökéletes béke uralkodott azontúl. Ebből is látható, milyen könnyű a gyomron keresztül kormányozni a mi úri fajtánkat.

Azt sem mertem a cliftoni püspöknek elmondani, hogy az ő dalos magyarjai majdnem mind szökni akartak Angliából, a zöme ugyanis Amerikába kívánt vándorolni, habár a washingtoni kormányt meg Eisenhower szidták, mint a bokrot, azonban a dollár hazája vonzotta őket igen hevesen. Amikor karácsony előtt először mentem Corshamba, nyomban összegyűlt a nép, de olyan vad zajt csináltak, hogy csak lassan tudtam megérteni, miért lázonganak annyira. Kiderült ugyanis, hogy ők nem Angliába készültek és valami tévedésből mégis oda szállították őket. Nyomban kijelenttem, hogy az angol kormánynak esze ágában sincs visszatartani a társaságot és szabadon mehetnek, ahova a vágy viszi őket. Akkor persze nyomban kérdezték, mikor indulhatnak és

Folytatás a 5. oldalon)

Mária örök szüzessége

Az utolsó évek egyik legfeltűnőbb vallási újdonsága a holland katekizmus, amelynek szerkesztői több hittani és erkölcsi tételt újra fogalmaztak, hogy az evangélium tanítását korunk emberének gondolkodásmódjához alkalmazzák. A pápa a munkát szakteológusokkal, majd azok jelentése alapján egy hattagú bíborosi bizottsággal vizsgálta fölül. Mindkét vizsgálat kiderítette, hogy az új katekizmus nem adja elő világosan többek között a teremtésről, a bűnbeesésről, az Oltárszentségről, a szentmiséről, a papságról, a csalatkozhatatlanságról az Egyház tanítását. Közben a Szentatya személyesen sürgette három fejezet azonnali átjavítását, melyek között első helyen a Megváltó szüzi fogantatásáról szóló részt említette. Erről a bíborosi bizottság később így nyilatkozott: A katekizmusnak világosan ki kell jelentenie, hogy a Megtestesült Ige Szent Anyja szüzi volt és kifejezetten meg kell vallania Jézus szüzi fogantatását, mert nem elég annak csupán jelképes jelentéséről beszélni.

A modernista vélemény

Az új katekizmus Jézus fogantatását így adja elő:

Az Ószövetségben gyakran olvassuk, hogy nagy férfiak születését kiesdekeltek. Magtalan házasságok jóró vágyukra és esdeklő könyörgésükre isteni ígéretet kapnak, hogy gyermekük születik. Így imádkozták ki a választott nép ósatyáinak, Izsáknak, Jákobnak születését, majd Sámsonnak, Sámuelnek és annak az Acház királyi családjából származó gyermeknek a születését, aki a nyomtasztó időben Isten hűségének a jele volt. Így Keresztelő Jánosét. Ezekben a történetekben különösen azon van a hangsúly mindenegyes családnál, hogy a születendő (jontos történelmi szerepre szánt) egyén végső fokon Istentől fogantatik... A választott nép mindazon fiai közül, akiket Isten megígért, Jézus jelenti a csúcspontot. Őt az egész nép könyörögte ki, melynek hosszú történelme tele van a rávonatkozó ígéretekkel. Ő tehát mindenkinél jobban a megígért gyermek. Az egész emberiség legfőbb vágya! Egészen kegyelmből és teljesen ígértől született: «a Szentlélektől fogantatott». Isten ajándéka az emberiségnek! Ezt fejezik ki Máté és Lukács evangélisták, mikor azt tanítják, hogy Jézus nem egy férfi akaratából született. Azt hirdetik, hogy ez a születés mindenki más világrajövetelének följé magasodik és semmiképpen sem lehet ahhoz viszonyítani, amit az emberek saját erejükből képesek megtenni. Ez a mély értelme annak a hittételnek: «Születék Szűz Máriától».

Jézus szüzi fogantatásának ez a jelképes előadása — főleg a szakembereknek — szembeötlően mutatja, hogy az új katekizmus szerkesztőit erősen befolyásolta az a modernista nézet, amely szerint a Jézus gyermekségéről szóló evangéliumi részletek nem tekinthetők történelmileg hiteleseknek. A modernisták ezeket olyan költött elbeszéléseknek tartják, melyekkel másodgenerációs egyházi vezetők a homályban maradt gyermekkor után érdeklődő hívek kíváncsiságát igyekeztek kielégíteni. Azt is állítják, hogy az újszövetségi írók ennél az «irodalmi műfajnál» ószövetségi történeteket és azokat az ezegéziseket utánozták, melyeket «midrasim»-nak nevezünk.

A katolikus ezegéták álláspontja

A katolikus ezegéták természetesen nem osztják ezt a modernista nézetet. Számos súlyos érvelés tudnak ugyanis felhozni, melyek a gyermekkorral foglalkozó fejezetek (Mt. 1-2; Luk. 1-2) történelmi hitelét támogatják. Így pl. meg lehet állapítani, hogy ezek az evangéliumi részek nem keresztény, hanem a kereszténység megelőző, zsidó vallási környezetben születtek. Feltűnő többek közt, hogy a keresztények nagy hősvéti élménye, amely pedig akkor egész vallási életüket átfogta, seholy sem tükröződik az aránylag terjedelmes anyagban.

Persze ennek a ténynek a világánál egyszerre esik az a feltevés, hogy későbbi keresztény írók körében keressük e szövegek vagy azok forrásanyagának a szerzőit. Ugyanakkor viszont ennek a ténynek a fényében nagyon is megalapozottá válik az a felfogás, hogy az evangélisták által felhasznált források — akár írott, akár szóbeli forrásokat tételezünk fel — viszonyulnak az eseményekig, a szereplő személyekig vagy a környezetükhöz tartozó egyénekig.

Alapos kutatómunkával megállapítást nyert az is, hogy a két evangélista, Máté és Lukács, a gyermekség történetét nem azonos forrásból merítették. És jóllehet egymástól különböző formában adják elő, mégis Jézus szüzi fogantatásáról mindketten lényegében ugyanúgy értesítenek bennünket. Egy szűz, kinek neve Mária, a Dávid családjából való Józsefnek a jegyese (Mt. 1, 16. 18. 20; Luk. 1, 27, 2, 4) fiút fogant a Szentlélektől (Mt. 1, 18-20; Luk. 1, 26-38), akinek az angyal utasítására a Jézus nevet kell adni (Mt. 1, 21; Luk. 1, 31). A fogantatás után József magához veszi jegyest (Mt. 1, 24-25; Luk. 2, 5), aki Heródes alatt (Mt. 2, 1; Luk. 1, 5) Betlehemből (Mt. 2, 5-6; Luk. 2, 4-5. 11.) világra hozza fiát (Mt. 2, 1; Luk. 2, 6-7) és azután letelepszik Názáretben (Mt. 2, 23; Luk. 2, 39).

Ez a közös anyag benne volt tehát mindkét forrásban és ez a tény a katolikus ezegéták szerint Jézus szüzi fogantatásának történeliségét erősen támogatja. Ha ehhez most még hozzávesszük a források eredetéről az előbb mondottakat, akkor szinte erkölcsi bizonyossággal lehet állítani, hogy a szüzi fogantatás tényének csak Mária lehetett az eredeti forrása. Különbösen annak eszmei megfelelőjét se a pogány mitológiákban, se az ószövetségben, se a zsidó hagyományban nem lehet megtalálni.

«Jézus testvérei»

Két emberöltővel ezelőtt Mária örök szüzességét azok tagadták, akik felmutatták a Jézus testvéreiről szóló evangéliumi részleteket, és azokra hivatkozva állították, hogy Józsefnek és Máriának Jézus mellett több más fia és leánya is volt. A katolikus ezegéták kitartó kutatómunkája nyomán azonban egymásután kerültek napvilágra olyan adatok, amelyeknek fényében a század elején megdönthetetlennek hitt érvek összeomlottak. Megcáfolhatatlanul kiderült többek között, hogy nem csak az arám nyelvben, amelynek különösen sincs szava az unokatestvére, hanem a görögben is előfordult gyakran, hogy a testvér szóval unokatestvéreket, sőt távolabbi rokonokat is jelöltek.

Igy kapta meg az annyit hánytorgatott Mk. 6, 3-4 helyes értelmét. Szinte nem is kétséges, hogy Mária Szent József korai halála után özvegyen Jézussal együtt József rokonaival egy háztartásban élt és az itt említett testvérek, Jakab, József, Judás és Simon, — esetleg még mások — ebben a közös háztartásban élő rokonoknak a fiai és leányai voltak. Ezek Jézussal együtt nőttek fel és azért a lakosság testvéreinek nevezte őket. Az ősegház átvette ezt a megjelölést és később a görög nyelvben is használta az Úr rokonaival kapcsolatban, mivel így akarta azokat kitüntetni és a hasonló nevet viselő más vezető egyéniségtől megkülönböztetni (Gal. 1, 20).

A szövegek gondos átvizsgálása után az is megállapítást nyert, hogy jóllehet a Szentírás többeket Jézus testvéreinek nevez, de csak Jézust mondja egyedül Mária fiának és Máriáról sosem említi, hogy ő lenne az anyja Jézus testvéreinek. Igen erősen esik latba az a tény, hogy Jézus a kereszten haldokolva, nem valamelyik «testvére», hanem Jánosra bízta édesanyját (Ján. 19, 26).

A szövegek azt is mutatják, hogy a «testvérek» Jézusnál idősebbek voltak, különben érthetetlen volna gyámkodó fellépésük vele szemben (Mk. 3, 21. 31-35; Ján. 7, 2-5). Jézus pedig minden forrás szerint Mária *elsőszülöttje* volt. Egyébként az «elsőszülött» megjelölést is sokáig érvként használták a zsidó társadalmi viszonyokat nem ismerő magyarázók, míg egy Krisztus előtt 5-ből származó sírfelirat el nem hallgattatta őket. Ezen ugyanis ez áll: «Elsőszülött fiam születési fájdalmi közben mérte rám a sors a halált».

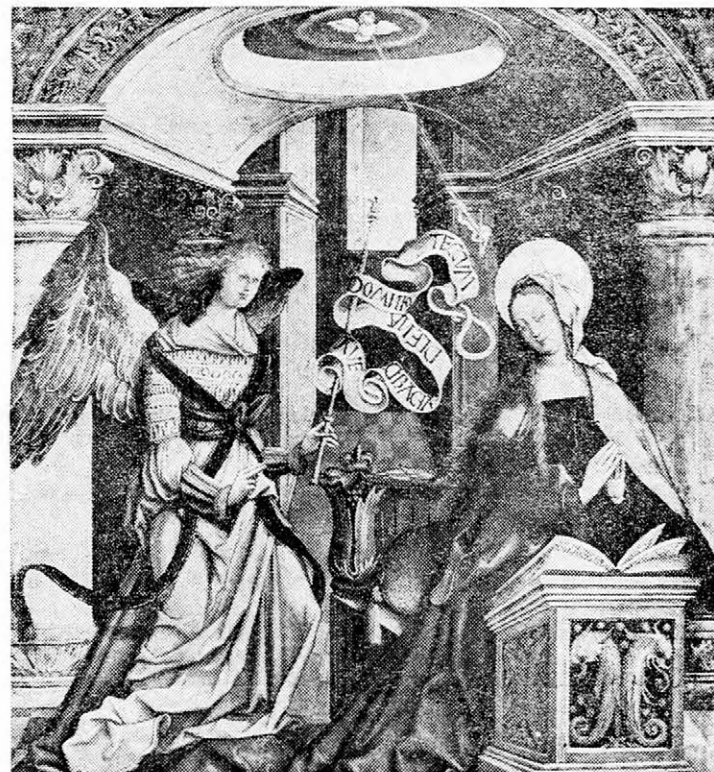
Közben a katolikus ezegéták azt is megállapították, hogy a Mk. 6, 3-ban említett négy

«testvér» közül kettőnek, Jakabnak és Józsefnek az anyját, Máriát az evangélisták félreérthetetlenül megkülönböztetik a Szűz Anyától (Mt. 27, 56; Mk. 15, 40. 47., 16, 2; Luk. 24, 10). Egy másodikszázadbéli palesztinai egyházi író, Hegeppus adataiból pedig kiderült, hogy a másik két «testvér»-nek, Judásnak és Simonnak Szent József egyik fivére, Kleofás volt az atya és sok ezegéta a Jn. 19, 25-re támaszkodva azt állítja, hogy a Szűz Anya egyik rokona volt az anyjuk.

Az olyan elhamarkodott állásfoglalásban, mint amilyenben Róma a holland katekizmus szerkesztőit most elmarasztalta, közrejátszik a helytelenül felfogott ökömenizmus is. Ennek bővebb fejtegetése helyett megemlítem, hogy pár évvel ezelőtt egy ügyefogyott hazai káplánról jött az alábbi hír. Egy ügyetlen előadásban az egységőrvérek eredszavaként a Szűz Anyát is «megroftta». Szerinte a nagy ügy érdekében Máriának most is ugyanúgy háttérben kellene maradnia, mint annakidején Jézus nyilvános működése alatt olyan «okosan» tette.

Mennyire másképp jelentkezik a probléma, ha azt egy nagytapasztalatú és zseniális lelkipásztor veszi kézbe. Mikor Mindszenty bíboros negyedszázaddal ezelőtt a magyar kereszténység súlyos helyzetében a protestánsok és a katolikusok összefogását sürgette, a Szűz Anya szerepéről így nyilatkozott: «Az édesanya a családban, az Isten Szeplőtelen Anyja a nép életében, nem feszítóvas, hanem a szeretet összefogó áldott abroncsa és köteléke». (Mindszenty Okmánytár. I. 200. o.)

Vecsey József

Wilhelm Ziegler (1522) : Angyali üdvözlés

AZ ANGOL PÜSPÖK MAGYARJAI

(Folytatás a 2. oldalról)

bizony nagy volt a csodálás, amikor kimondtam, hogy télvíz idején kevés a tengeri forgalom és bizony jócskán várhatnak, míg a szükséges hajókat újból üzembe helyezik. Mihelyt Londonba visszatértem, nyomban előadtam az ügyet illetékes helyen és annyira őszintén sajnálták a tévedést, hogy a királynő nevében ezt kihirdették az összes táborokban nagybetűs falragason, csak a szöveget igen gyorsan készítették, nekem meg sem mutatták és így több nyomdahiába maradt benne. Erre a népnünk megint dühös lett mondván: Ezek az angolok még magyarul sem tudnak helyesen írni. A hatóság elég gyorsan cselekedett és hamarosan mindenféle járművön körülbelül 6000 magyart a belfasti kikötőbe szállítottak. Péter Vadkerti ment velük és az ottani plébános valóságos kitérte a lelkét, hogy a kedvükben járjon. Többek között ünnepélyes bérmeletést is rendeztek kellő előkészület után és a helybeli katolikusok karórát adták ajándékba minden magyarnak, aki a szentséget fölvette.

Alapjában véve megdöbbentő élmény volt nekem a menekültek viselkedése. Elismerem, hogy az angol nem jól fűti a lakást, még kevésbé a katonai tábor. Több helyen valóságos jégverembe tettek és csodálom, hogy nem kaptam tudógyulladást. Több magyar fufangosan lopta az áramot, de meleg is volt a szobája. Ezért nem szóltam, azonban határozottan elítéltem, hogy az idegen konyhát leszólták, az ételt ott hagyták, sokan durván viselkedtek, holott az angolok soha idegen népet nem fogadtak olyan udvariasan, mint

akkori menekültjeinket. Mi lehet ennek a magyarázata? Az igaz, hogy soha addig külföldön nem jártak, az új környezetet is idegen volt nekik, idegeneket megkínosza a szörnyű csapás és a menekülés izgalma, sőt nyilván bujtogatók is voltak köztük, de ha mindezt számba vesszük, akkor sem érthető, miért romlott el annyira a népnünk modora, amely valamikor közismerten udvarias és tisztességes volt. E fájdalmas ténynek legfőbb oka az a közszellem, amely az orosz megszállás óta uralkodik az országban. Elvadul a nép, amelyet állandó rettegésben tartanak a besugók, a hóhérságra nevelt rendőrök, a zsúfolt börtönök, a kintzókamrák és a kegyetlen munkatáborok. Föltétlenül és szükségképpen elrontja a nép jellemét az olyan rendszer, amelyben hazugság, rabszolgaság és könyörtelen durvaság nélkül nem lehet élni. Valóban megrázó, hogy Veres Péter úgy hirdeti már a régi erkölcsöt, mintha pap volna, de hiába húzza a vészharangot, mert az ő népe, a magyar parasztság kipusztul és a helyét majd idegen fajta foglalja el. Emlékezzék csak arra, amit valamikor 1945 táján mondott: «Csak nyelni kell az öreg magyar fát, attól lesz megint fiatal.» Tízszereket írtottak ki akkor, köztük a legjobb fejezet, aztán hosszú évek óta futószalagon ölik a magzatot és egymás után zárják be a falusi meg a tanyai iskolákat, ahol már egészen elfogy a paraszt. Nem vagyok én a régi világ dicsőítője, hiszen annak idején bőven hadakoztam ellene, de ha az új sokkal rosszabb, bizony kár volt annyit szavalni mellette. Moszkva bérenci úgy megnyesték a magyar fát, hogy már alig van hajtás rajta s amikor majd kidől, nem lesz senki otthon, aki sirassa.

Varga László S. J.

A PASSAUI ANYÁKNAPI ZARÁNDOKLAT PROGRAMJA

Május 3-án (szombat)

- 17.00 óráig megérkezés Passaubá
- 17.50 vacsora
- 18.30 Mgr. Dr. Közi Horváth József előadása Passau és Magyarország kapcsolatairól
- 19.30 «Passau by night» hajóséta a városban (3.— DM)

Május 4-én (vasárnap)

- 8.30 gyülekezés a dómnál. Városnézés (Veste Oberhaus, Mariahilf)
- 11.00 fogadás Passau város főpolgármesterénél a városháza dísztermében
- 11.30 körmeneti átvonulás a niedernburgi kolostorba
- 12.00 koncelebrációs nagymise a passauai püspökkel Boldog Gizella sirjánál
- 13.00 ebéd és baráti elbeszélgetés
- 14.30 orgonahangverseny a világ legnagyobb orgonáján (0.50 DM)

A zarándoklat főrendezői Dr. Eperjes Ernő Németországban és Dr. Balogh Vince Ausztriában. Az egyes lelkészségek területén azonban a szervezést az illetékes helyi magyar lelkészek végzik. Jelentkezni náluk kell és felvilágosításért is hozzájuk lehet fordulni.

Az «Életünk» áprilisi számában

nagy örömmel találtuk meg Főtisztelendő Atya megemlékezését P. Biró Ferenc S. J.-ről és életének különböző maradandó munkáiról.

Az itt Bécsben élő közösség nevében köszönöm a cikket Alapító Atyánk születésének 100-ik évfordulóján. — Amint a Szív továbbélését nyugaton Főtisztelendő Atya megemlékezése és mindjárt a cikk után a Szerkesztőség címét is megadta, úgy nagyon kérjük a teljesség kedvéért alkalom adtán azt is megemlíteni, hogy a Jézus Szíve Népleányai Társasága is működik az Alapító szelleme szerint nyugaton, a jelenlegi szükségleteknek megfelelő modern apostolkodást folytat. Dolgozunk Bécsben magyar, Kanadában pedig magyar és angol vonalon gyerekekkel, fiatalokkal és öregekkel egyaránt. — Van ovodánk, ifjúsági csoportmunkánk, hitoktatunk, vezetünk két otthon idős és törődött emberek részére.

Szeretném itt megemlíteni, hogy a szétszórtaság előtt is minden településünk (otthon) foglalkozott a sajtóapostolságon kívül közvetlen apostolkodással is, — azaz egyesületek vezetésével, hitoktatással stb.

Anyaházunk címe:

Society of The Sacred Heart of Jesus,
56 Spadina Rd. Toronto 4, Ont.

A bécsi közösség címe:

Gesellschaft des Herzens Jesu,
Grundsteingasse 37. II. 1160 Wien.

Hireink és közleményeink

Basel és környéke magyarságának Sümegh Lothár OSB tartotta a húsvéti lelkigyakorlatot márc. 27, 28, 29 és 30-án. A lelkigyakorlatos szentbeszédeken úgy a hétköznapi esteiken, mint vasárnapon oly számmal vett részt hívő magyarságunk, hogy Sümegh atya külön is kifejezte e felett elismerését. Különös öröme szolgált, hogy olyan sokan végezték el szentgyónásukat és szentáldozásukat. Virágvasárnap a szentelt barkákat a Misszió vezetőségének tagjai osztották szét. Húsvétvasárnap túl kicsinek bizonyult a Vincentianum kápolnája az ünneplő magyarság befogadására.

Basel. A báselei magyar táncsoport az olaszok meghívására ápr. 12-én este olasz, spanyol, jugoszláv, svájci csoportokkal együtt szerepelt a Gundeldingen Casinóban. Úgy a magyar iskola kicsi táncosai, mint a nagyobbak csoportja viharos tapsra ragadta táncával a közönséget. A kicsik sikere La Roche Judit és dr. Kiss Lászlóné fáradozását, a nagyobbak csoportja Pap-Visy áldozatkész munkáját dicséri. Zongorán kísérte az egyes táncokat Bárdos Lajosné. — Várjuk a táncsoportba magyar lányok és fiúk további jelentkezését a heti szerda esti 1/2 8 órai próbákra a leánygimnáziumban.

Zürich. Építkezések miatt a Zürichi Magyar Misszió eddigi helyéről (Werdstr. 57. 8004 Zürich) április végén elköltözik. Új lakcíme: Bir-mensdorferstr. 54. 8004 Zürich. A telefonszám változatlan: (051) 25 80 26. Postai cím: Postfach: 5242. 8025 Zürich.

Róma. A három kassai vértanú mártírúmának 550. évfordulóján a Collegium Germanico-Hungaricum növendékei április 20-án nagyszabású ünnepélyt rendeztek. «Marcus Crisinus» — Kőrösi Márk a címe annak a színműnek, melyet a papnevelő növendékei mutattak be fényes sikerrel. Az ünnepély pátrónusa Seper kardinális, a hittani kongregáció prefektusa volt. Kőrösi Márk ugyanis a zágrábi egyházmegye tagja volt s ezért a volt zágrábi érsek személyesen irányította az ünnepségek előkészületeit. Kőrösi Márkkal együtt szünetedtek vértanúhalált 1619-ben Kassán Pongrácz István és Grodecky Menyhért jezsuita atyák. Boldogáavatásuk 1904-ben volt. Az ünnepély megrendezésében serényen közreműködtek az intézet magyar teológusai, akiknek a száma jelenleg négy. Erős Ferenc és Guzsány István szabadkai egyházmegyei, Rudas János esztergomi és Müller József jezsuita növendék. Egy kölni újművés növendék, Wolfgang Offermanns római tanulmányai alatt kitűnően megtanult magyarul s azért a magyar kispapok őt is maguk közé számítják. Különböző Offermanns nagyon szereti a magyarokat, sokat olvas magyarul és azt a kívánságát fejezte ki, hogy rendszeresen szeretné kapni az «Életünk»-et is.

Liège. Március 16-án, a Magyar Nemzeti ünnep alkalmával, Liègeben vendégszerepelt Kubik Péter ifjú zongoraművész. Még csak 11 éves és már nemzetközi publikumok előtt nagy sikert ért el. Königsteinban, Fatimában, Brüsszelben díjat nyert saját szerzeményeivel.

Amerikanisch – Ungarischer Buchdienst G.m.b.H.

VERLAG UND VERTRIEB CHRISTLICHER LITERATUR

Fenyvessy J.: Dominóvár

Kiseb és nagyobb storyk; a DC 9 szárnyán Nyugat-Európában és a nagy világban, a magyarok nyomában.

Mérő F.: A paradicsomdár tánc

Műfordítások idegen népek irodalmából.

Brandenstein Béla: Művészet és élet

A művészet és az élet kapcsolata, lehetőségei, irodalmi formái.

Angebot: Freude (Több szerző)

Néhány gondolat, szép mondás és irodalmi alkotás az igazi boldogsághoz.

D. Schlüter: Asien und der Westen

Ázsia és a Nyugat kapcsolatai a múltban és a jelenben. Lehetőségek a jövőre vonatkozólag.

Sigmond R.: Atheismus und Christentum

Az athéizmus és a kereszténység — a két ellentétes világ — helyzete ma, az atomkorszak hajnalán.

Címünk Európában:

5058 Rodenkirchen, Hauptstrasse 24, Postfach 55; — Postfach: 5 Köln 1. oder 586 — Telefon: Köln 30 28 24 - 30 22 93 — Wien 56, Postfach: 526

Címünk Amerikában:

Kárpát Publishing Co. 5705 Detroit Avenue Cleveland, Ohio 44102/USA Telefon: 651 - 1060 (Area-Code : 216)

Bécs. Március 2-án méltó megemlékezés volt Ady Endre a nagy költő halálának 50. évfordulóján. Felülmúlt minden várakozást. Beköszöntött Varga Gyula fiatal írónk mondott. A költő géniuszaról Dr. Kovács Aladár írt méltatást. Majd Deéd Ferenc professzor mondott el Ady költeményeket. Az est csúcspontja Franyó Zoltán író és műfordító beszámolója volt, aki Ady Endrében kortársát és barátját tiszteli. — Stilszerű volt, hogy Adynak az ifjúsághoz intézett felhívását a «fiatal gárda» szavalókórusban tolmácsolta. — Az emlékeztet Deéd Ferenc nem «csekély» buzgalommal és izgalommal szervezte.

Linz. A Felsőausztriai Magyarok Kultúregyesülete március 2-án tartotta a linzi Magyar Ott-honban rendkívüli közgyűlést. Megszavazták az egyesület alapszabályainak módosítását, valamint új vezetőségi tagokat választottak. A welsi magyarok képviselőjében beválasztották egyhangú határozattal Szentpétery Istvánt és Czigány Gézákat vezető tagoknak. A linzi ifjúság képviselőjében megválasztották Szekeres Józsefet.

Vatikán. A Vatikán lapja, az Osservatore Romano Mindszenty József esztergomi érsek, magyar bíboros primás 25 éves püspöki jubileumáról emlékezett meg március 25-én. 1944 március 25-én szentelte Serédi Jusztinián bíboros Mindszenty Józsefet püspökké, akit XII. Pius pápa 1944 március 3-án nevezett ki veszprémi megyéspüspökké. Innen került 1945 október 17-én az esztergomi érseki és a magyar primási székhöz. A lap hangszólóan aláhúzza, hogy Mindszenty bíboros ma is Esztergom érseke és Magyarország primása annak ellenére, hogy főpásztori hivatalát hosszú idő óta tartó fogsága miatt nem töltheti be. A Vatikán lapja az ünnepi cikket így fejezi be: Az évfordulón, amikor Mindszenty bíborosnak jókívánságainkat küldjük, azokra a szenvedésekre és megpróbáltatásokra is gondolunk, melyek a vértanú főpásztor huzonöt éves püspöksége alatt végigkísérik. Csatlakozunk lélekben a Szentatyá imájához és vele együtt kérjük a hivatala gyakorlásában megakadályozott vértanú főpapra az isteni remény vizsgáztatását.

Bécs. A Bécsi Magyar Egyházközség rendezésében április 13-án, vasárnap d. u. 1/2 6 órakor «Csak a fele tréfa» címmel Varga Gyula humoros írásából olvasott a Szent István Otthon, VII., Döblergasse 2, nagyertermében. — Közreműködött Semsey Mária zongoraművész és Kovács Kálmán festőművész, aki legújabb alkotásait mutatta be a közönségnek.

Zürich. A Zürichi Magyar Nőegylet beszűntette működését április folyamán. Helyette megalakult a Zürichi Magyar Szent Erzsébet Nőegylet. Az egyesület munkálkodásának területe a szociális és karitatív tevékenység, a plébánia lelkipásztori munkájának támogatása, a plébánia irányítása és vezetése mellett, az egyházi előírások szellemében és a keresztény szeretet jegyében. Felvételre a lelkésznel lehet jelentkezni. — Cím: Magyar Misszió, Postfach: 5242. 8025 Zürich.

Zágráb. A jugoszláv katolikusok lapja, a Glas Koncila március 9-iki számában megemlékezik a magyarországi új püspöki kinevezésekről. A lap szerkesztőségi vezércikke tele van aggodalommal a magyar egyházi események miatt. Szomszédunkban, Magyarországon — mondja a cikk — az érseki, püspöki és apostoli kormányzói kinevezésekhez szükség volt a kormány előzetes jóváhagyására. A kinevezetteknek esküt kellett tenni az alkotmányra. Az állam bejelentette, hogy továbbra is folyósítja az egyháznak adott segélyt. A kormány beleszól a többi egyházi állás betöltésébe. Mi ez, ha nem a konstantinizmus visszaállítása.

A kereszténység első három véres százada után Nagy Konstantin császár szabadságot adott az Egyháznak és püspökeit az uralkodó rétegek sorába emelte. Így lett a kereszténységből a következő császárok alatt államvallás, amiből sok jó, de sok hátrány is származott. Az állam gyakran beavatkozott az Egyház belügyeibe, aminek az investitúraharc és újabb egyházüldözések lett a következménye. Ma ott tartunk — mondja a horvát lap — hogy az Egyház mindenütt függetleníti magát az államhatalomtól... Az egyházat nem lehet többé az állam eszközévé alacsonyítani,

mint ahogy az államot se lehet az Egyház szolgájává tenni. Magyarországon ellenben azt tapasztaljuk, hogy az állam mindent elkövet az egyház szabadságának elfojtására és törvényekkel lán-colja az Egyházat magához... Ilyesmi Jugoszláviában nem létezik — állapítja meg végül a Glas Koncila, a horvát katolikusok lapja.

Frankfurt. A Burg Kastl-i Magyar Gimnázium Enek- és Tánccsoportja Párizsba való átutazása alkalmával megállt egy estére Frankfurtban és március 27-én este telt ház előtt és nagy sikerrel bemutatták párizsi műsorukat. Annak ellenére, hogy hétköznap este volt, Karlsruhe-tól Marburgig nyolc város magyarjai jöttek el megnézni és meg tapsolni az iskola diákjainak minden várakozást felülmúló, látványos és nagyszerűen betanult tánc- és énekszámait. A közönséget figyelve, látszott, hogy büszkék az iskolára és diákjaira. S az jutott eszünkbe, hogy ebben a fegyelmellen és protestáló világban nem sok iskola akad, mely hasonló erőfeszítésre, munkára és fegyelmre volna képes diákjait rávenni és csak megközelítőleg is ehhez hasonló programmal a nagy közönség elé állni. — Mivel párizsi szerkesztőségünkől képeztük meg tudósítását, a diákok ottani szerepléséről lapunk júniusi számában számolunk be.

Zürich. Március 22-én a Zürichi Magyar Misszió ebédre hívta meg a magyar egyházközség vezetőségi tagjait. Az ünnepi ebéd, melyet a zürichi magyar lelkész, Dr. Kerényi György adott, megjelentek többek között Dr. G. Blattman a püspöki helynök képviselőjében, Dr. Fr. Hess Zürich város kegyuraságától és W. Rizit, a Szent Péter és Pál templom plébánosa, aki állandó vendéglátója a magyar lelkésznek. Dr. Kerényi, mint házigazda szívélves szavakkal köszöntötte a megjelenteket, majd Rizit plébános fejezte ki a magyar lelkész és a plébániai papság eredményes együttműködése fölötti melegegését. A magyar egyházközség nevében Dr. Baráth Lajos köszöntötte a vendégeket. Rajta kívül megjelentek magyar részről még Dr. Koncz Tihamér és Dr. Dobszay János, valamint a nagybőjti lelkigyakorlatok vezetője, Sümegh Lothár OSB. Mind Dr. Blattmann, mind Dr. Hess szavaiból látták a jelen-

lévők, mennyire értékelik mind az egyházi mind a világi hatóságok Zürichben a magyar lelkész és a magyar egyházközség odaadó munkásságát.

Brüsszel. A március 15-i magyar nemzeti ünnepel kapcsolatban március 16-án, vasárnap az esti szentmise után a Magyar Ház nagytermében volt hazafias ünnepély a Magyar Iskola rendezésében.

A nagyhét első felében lelkigyakorlat volt, amely Virágvasárnap a barkaszentelési szertartást követő nagymise szentbeszédével kezdődött. A mise után a lelkigyakorlat vezetője, P. Gallus Tibor klagenfurti teológiai tanár a Szentföldről magával hozott képek vetítésével nagyszerű hangulatot teremtett mind a lelkigyakorlat, mind a nagyhéti szertartásokhoz. Nagyhétfőn, -kedden, -szerdán és -csütörtökön rajzokkal is ellusztalt: nagyszerű konferencia-beszédeket tartott. — A nagyhéti szertartásokat a Magyar Ház kápolnájában tartották az új liturgikus szabályok szerinti és végig magyar nyelven. — A brüsszeli magyar hívek példás buzgósággal és a nagyhét minden napján 70-80-an vettek részt a lelkigyakorlatokon és a szertartásokon. Voltak olyanok is, akik Antwerpenből és Charleroi-ból jöttek el. — Húsvétvasárnap a hívek zsúfolásig megtöltötték a magyar kápolnát.

Luzern. A luzerni magyaroknak március 16-án a Hotel Union különtermében megrendezett márciusi ünnepségét Tollas Tibor író és költő szereplése tette különösen is nivóssá.

A Magyar Katolikus Misszió a biafraiaknak 140.— Fr.-ot, a svájci misszió javára 491.— Fr.-ot, a menekült alapra 80.50 Fr.-ot, a Fribourgi Egyetem javára 212.— Fr.-ot és a világmisszió céljára 1.090.— Fr.-ot gyűjtött 1968-ban.

Párizs. Minden vasárnap 10.30 (1/2 11) órakor van a magyar-nyelvű szentmise és prédikáció a 55, rue de Sèvres, Paris - 6. cím alatti Montcheuil-kápolnában.

A Magyar Katolikus Misszió hivatalának címe: 9, rue des deux-Gares, Paris - 10. — Telefon: COM - 74 - 32. Lelkész: P. Márkus Sándor C.M.

ÉRETTSÉGI TALÁLKOZÓ

«Az 1958/59-ben Innsbruckban érettségizett VIII. c. (kammeri) osztály 1969 június 5-én tartja 10 éves találkozóját a Pazmaneumban: Wien, IX. Boltzmanng. 14. — Ezzel kapcsolatban felvilágosítást ad Prof. Mihály János osztályfőnök, Thalham, 4880 St.Georgen i. A. Europa, Austria.»

LELKIGYAKORLAT

Magyar Nővérek

és komoly lelkiéletet élő nők részére

1969 július 17-25 közt

zárt lelkigyakorlat

München közelében.

Felvilágosítást ad

Ung. Frauendienst,

8 - München 27, Trogerstr. 48.

Jelentkezés: június 15-ig.

Az élet könyvéből

HÁZASSÁGOT KÖTÖTTEK:

Belgiumban:

Pálffy László és Piret Gizella, Ottignies-ben

Missair Antoine és Oprenyesz Rózi, Glain-ben

Hollandiában:

Orbán Gyula és Tóth Katalin, Utrechtben

Franciaországban:

Kóti József Árpád és Vital Lucianne Emilie Gaffiero Ferenc Antal és Ruzicka (Roza) Stanojevic

Németországban:

Gecse László és Fehér Ildikó, Mannheim-ben

Simon Tibor és Icsitavics Erzsébet, 1969 márc. 12-én, Mannheimben

Svájcban:

Gläser János és Hille Heidi, Zürichben

Werner Hermann és Csomor Zsuzsanna, Luzern

A KERESZTÉSG SZENTSEGÉBEN

RESZESÜLTEK:

Belgiumban:

Mondovits Benedikta, Mondovits István és Myriam Dogniole leánya, Bruxelles-ben

Dominkovits László Sándor, Dominkovits László és Dobos Irma fia, Boitsforts-ban

Bánk Ferenc, Bánk József és Struvay Annette fia, Huy-ban

Palásthy András, Palásthy András és Kozma Éva fia, Louvain-ben

Hollandiában:

Nickl Erzsébet Mária, Nickl Károly és Hartly Ilona leánya, Mierlo-ban

Tari Gabriella Clémencia Piroška Mária Anna, Tari J. S. és B. E. M. Schatteleijn leánya, Hágában

Franciaországban:

Krisztina Erzsébet Irma, Vajay Szabolcs és

Obligado K. Lillian Erzsébet leánya

Angela, Székely Lajos és Kató Anna leánya

Anna Mária Zsuzsanna, Bakó Sándor és Váradí Julianna leánya

Anna Mária Pilar, Dobos István és Rugama Escudero Anna Roza leánya

Valamint Sárközi József és Monique Mária öt gyermeke: Lőrinc-Lajos, Sandrine, József, Claudia és Valéria

Németországban:

Bíró Gábor, Bíró Imre és Inokai Klára elsőszülött fia, Karlsruhe-ban

Sebő Katalin, Sebő József és Krage Erzsébet leánya, 1969. okt. 27-én, Stuttgartban

Svájcban:

Radics Monika, R. László és Görös Klára leánya, Zürichben

Horváth Alexandra, Horváth Sándor és Kőszeghy Éva leánya, Luzernben

AZ ÖRÖK HAZÁBA KÖLTÖZTEK:

Angliában:

Márfy-Mantuano Tamás, 1969 márc. 21, London

Hollandiában:

Szerednyei László, 72 éves, 1969 márc. 28., Amszterdamban

Németországban:

vitéz Maczky László, 58 éves, 1969 márc. 31-én, Stuttgart - Steinhaldenfeld

Svájcban:

Szendrey Rezsóné szül. Sury Kornélia, 1968 szept. 6-án, Kriens-ben

Holper Gusztáv, 43 éves, 1969 jan. 19-én, Affoltern am Albis-ban. Hazaszállították Fertőszentmiklóstra.

Révész György, 47 éves, 1969 jan. 24., Bern-ben

Szilly József, 71 éves, 1969 febr. 21-én, Bernben.

Halász Ernő, 76 éves, 1969 febr. 23., Bern-ben

Vay Andor, 74 éves, 1969 márc. 1-én, Bernben.

Szomorú elmélkedés Anyák Napján

Különösen most, amikor Anyák Napja közeleg, kétszeresen fájók a hírek, számok, adatok, amelyek a hazából érkeznek. Anyák napja az én tudatomban, gyermeki és felnőtt tudatomban és még odahaza, mindig a legszebb családi ünnepnek számított s gyermeki fogalmazásban az anyák napját mindig a család napjának tartottam.

S ezért meghökkenő, — a megdöbbenésről már leszoktam, — mélysegesen meghökkenő, amikor idekinn ülök a német televízió előtt, mert magyar témát jelez a műsor, «Ifjú boldogság Budapest». Fehér menyasszonyi ruha, sötétbe öltözött komolyarcú fiú, halk orgonaszó, — így kezdődik az adás, a Budapestre küldött német «team» felvétele. Aztán megtudjuk, hogy nem templomból jön ki az ifjú pár, hanem «állami» esketésről, nem pap adja egybe őket, hanem kiképzett tisztviselő. (Arról már nem szól a szöveg, amit mi tudunk, hogy az állam «stafirungot» ad annak, aki őt fogadja el «pap»-nak, s arról sem számol be az adás, hogy titokban vagy nyíltan, mégis sokan, «külön és nem hivatalosan», élmennek a paphoz is.)

De nem ez az, ami meghökkenő, hanem ami utána következik. Az adásból értesülünk, hogy egy-egy Magyarországon kötött mai házasság élet-tartalma általában hat év, sőt, Budapesten átlag csak két évig tart egy-egy házasság, két évnél tovább nem tartós az «ifjú boldogság» Budapest. Ez a legfrissebb adat, amelyet külföldi televízió hozott el szobánkba, de ha utána lapozunk a statisztikáknak, ha felajzva nem nyugunk és pontos adatokat kutatunk, az eredmény ennél sem jobb, a dráma, a szomorú tény még szélesebb valóságban rajzolódik elénk.

Mert a rideg számok ekképpen vallanak:

1958-ban, vagyis gyakorlatilag az utolsó béke-évben évenként 5754 válás volt Magyarországon, ennyi család bomlott meg, ennyi család gyermeki számára nem volt zavartalan és felhőtlen, tiszta és boldog «Anyák napja». A háború e téren is elvégezte a munkát, megtette a magát s a roppant világgégés, de az ügyevezett felszabadulás okozta konvulzió is, azt eredményezte, hogy 1949-ben, tehát egy évtized után a válások száma évi 12,566-ra emelkedett. És ma, és most? Az 1968-as statisztika még le sem zárult, az utolsó hónapok adatai még hiányoznak, s mégis, a szám fejbeszűt: 21.263 válás.

Százalékszámokban kifejezve: 1958-ban a válások — ezer lakosra — arányszáma 0,6, 1968-ban viszont 2,1

Kommentár majdnem felesleges.

Tudjuk, hogy a mai Magyarországi a szomorú dicsőség, hogy a világon első helyre került a

magzatelhajtások terén. Tudjuk, hogy első kö-zött vagyunk az öngyilkosságok listáján. S a fenti adatok kétséget kizáróan mutatják, hogy — amint még egy hazai lap is megjegyzi — «21,000 válással a világranglista élén».

Könnyű volna ezért a folyamatért a «szocializmust», mint rendszert hibáztatni, de a probléma sokkal bonyolultabb és összetettebb. Hisz a többi közép-európai «szocialista» államban nem ennyire lejtő a helyzet. Bulgáriában a százalékszám, szintén ezer lakosra, 0,90, Csehszlovákiában 1,12, Lengyelországban pedig csupán 0,50. Még Kelet-Németországban sem több, mint 1,58, magában a Szovjetunióban pedig 1,50.

Nálunk tehát speciális okok vannak s az el-szomorító az, hogy a hazai hivatalos szövek, amikor ezeket az okokat kutatják és elemzik, mint macska a jorró kását, tudatosan elkerülik a lényegét, a valláserkölcsei nevelés, rend és oltalom hiányát. Az egyik legutóbbi ankét résztvevői zseniálisan mellébeszéltek, amikor többek között ilyen magyarázatokkal szolgáltak:

— a válások növekedése világjelenség; ré-gebben azért volt kevesebb a válás, mert a nő anyagilag nem volt független, s ezért többet el-tűrt, tovább megmaradt a házastársi kötelékben; ma ez nincs így többé;

— hazánk azelőtt a feudalizmust konzervál-ta egészen a háború végéig, s így a változás ro-banásszerűbb volt, mint különben lett volna; ebbe a «feudális rezervátumba» robbant bele a női egyenjogúsítás s a válások megnövekedésének oka ilyen módon a «nők lázadása»;

— tulajdonképpen nem is olyan megdöbben-tő ez az arányszám, — mondja egy harmadik magyarázat, — hanem csak a jogrendszer miatt van így; ahol nehezebb a válás, ott esetleg több a rossz házasság, mint nálunk, s Magyarországon «több a ténylegesen jó házasság, mint egy formálisan egészen kevés válást felmutató or-szágon».

Látható ebből, hogy mindegyik magyarázat csak magyarázkodás, sőt, mentegetőzés, majdhogy agitáció, kínos erőlködés, hogy az okot minden-hol keressük, csak ne éppen a párt politikájában. Pontosabban: a párt és az állam vallás- és egy-házpolitikájában. Mert egyik népidemokrácia sem alkalmazta az ateista programot oly szédült fana-tizmussal, mint a magyarországi. Lengyelország-ban nem verték szét a papságot úgy, mint nálunk, ott sem a társadalom ügyevezett «haladó» ele-mei, sem a társutas pártok és személyek nem nyújtottak oly megmondhatatlanul segédkezet ah-hoz, hogy a gyerekek kezéből kiüssék a tízpa-rancsolatot és a valláserkölcsei oktatás és nevelés

szétülesztésében «haladást» lássanak. Lengyel-or-szágon a kommunista rendszer megengedte Vi-sinszky bíborosnak, hogy visszatérjen érseki szé-kébe s a lengyel kommunisták voltak annyira lengyelek, hogy nem forgácsolták szét erőnek-ere-jével azt az intézményt, az egyházat, amelyet nemzeti és történelmi intézménynek tartottak. Folytattak ugyan látszatharcokat a papság ellen, de nem mentek el a végső konzekvenciáig és főleg nem mondják az ország bíborosára, hogy valutasiber bűnöző, mint ahogy nálunk még pár hónapja is megismételték Mindszenty ellen a ha-mis vádat, hogy vétett a törvények ellen. A Mind-szenty által szimbolizált és megtestesített tiszta erkölcs hiánya, a «minden ország támasza és talpköve, a tiszta erkölcs» kiakolbólintása a tár-sadalmi tudatból, — ime, a valódi ok, a lényeg, amiért «élenjárunk».

A kommunizmusban sem kellene ennek így lennie, orosz megszállás ellenére is lehetne oko-sabban csinálni «a magunk dolgát», ha a micsu-rini és szintetikus «szocialista erkölcs» helyett újra megkapná méltó helyét mindenféle sallang és jelző nélkül az, amit egyszerűen csak így ne-veznek: hit- és erkölcsstan.

A morális bázis ingatag volta a legfőbb baj és ezen a labilis alapon természetesen kétszer olyan súlyosan érezteti hatását a többi ok: az égető lakáshiány, a nyomasztó anyagi gondok, a nemzedéki probléma miatt elsetett házasságkötés.

Szomorú elmélkedés ez, tudom, Anyák Napján, de a tények szomorúak, amelyek inspiráltak.

Csonka Emil

Magyar tisztviselő

Zürichben

örülne, ha megismerkedhetne egy hasonlóan 50-60 év közötti jó társalgó és vallásos hölgygel. Ertesítést az Életünk-höz kérünk «Társalgó» jellegre.

Áthelyeztem

ügyvédi irodámat

Nürnbergből Münchenbe.

Levélcímem:

8000 München 1,

Postfach 162.

Telefonon elérhető vagyok:

0811/28 21 62

Rupp László ügyvéd.

Hotel - Pensio

«Jungbrunnen»

a Westautobahn mellett

3332 Sonntagberg / Rosenau a. S.

Elágazás a Westbahn-ról Amstetten-nél.

Telefon: 074-48/25-504.

Szeretettel várja a Voralpengebiet-ben fekvő pensiojába a magyar tulajdonos.

Előzékeny kiszolgálás!

Kedvező árak!

Eredeti antik

rézkarcok

tájképek magyar és külföldi városokról, továbbá antik térképek a világ minden tájáról és egyéb tárgyú karcok nagy választékban kaphatók.

Export — import — csere.

Viszonteladónak nagybani árak.

Dr. Oswald Miklós,
9000 St.Gallen (Schweiz)
Rorschacherstr. 159.

Figyelem!

Megjelent a már régen várt magyarnyelvű

Újszövetségi Szentírás

nagybetűs (öregbetűs) kiadása.

Kapható a rk. lelkészeknél!

Pejacevich Mária (Miss Mary)

az angol Katolikus Női Liga gondozónője

Hosszú évek áldásos karitatív és szociális munkája után fiatalabb munkatársainak adta át a testi-lelki támogatásra szoruló angliai magyarok gondozását. Tevékenységével és összekötő szerepével a Női Liga segélyforrásaiból felbecsülhetetlen támogatást biztosított az 56-os magyar menekülteknek. Sokaknak közülük az angol katolikus nők szereztek a lakást, a munkát, a nevelő- és tanítást, a magyar otthonokat és lelki-és szellemi segítséget, és mindenfajta emberbaráti segítség-állandóan készen álltak Pejacevich Mária iro-dáján és kedves személyén keresztül. Abban is nagy része van Miss Mary-nak, hogy Angliában jelenleg több magyar intézmény szolgálja a ma-yarság kulturális és vallási céljait, mint a Mind-szenty Otthon, a Magyar Iskola, a Cserkészcso-pot, a Par Romana, a Szent Erzsébet Női Liga és a Rózsafüzér társulat.

Hivatalos távozása természetesen nem jelenti azt, hogy Miss Mary ezután nem támogatja majd a rászoruló magyarokat. Viszont mint magánsze-mély nehezebben tudja majd kijárni a szükséges segélyeket. A lelki megsegítés terén azonban — melyre talán még a jólétben élő magyarok is rá-szorulnak — mostantól akadálytalanabban állhat majd rendelkezésre.

Az «Életünk» szerkesztősége örül, hogy alkal-ma van Miss Mary áldásos és eredményes mun-kásságát emlékeztetve idézni és azért a külföldi magyar katolikusok háláját is tolmácsolni. Meg-hatottan közöljük le azt a meleghangú, kedves búcsúlevelét, melyet gondozottjaihoz, az angliai magyarokhoz intézett.

Kedves Magyar Testvérek!

Minden gyermek képzelete szabadon csapong. Elgondolja, mi szeretne lenni, ha felnő. Nekem is volt — talán kicsit szokatlan gyermekábrándom: az a számár akartam lenni, melyen Jézus virág-vasárnap Jeruzsálembé lovagolt. Tűnődtem, miért

esett az Úr választása a sok okos és ügyes állat közül épp a csacsira? A gyermeklogika hamar megtalálta a választ: a csacsí szürke és csúnya, nagy jülével mindent hall, de érdes hangját nem igen használja. Türelemes, engedelmes, kitarító, nem bánja, ha nem veszik észre, lökik, rúgják, butának tartják. Tehát — vontam le a követ-keztetést: ha sikerül néhány számárerényt elsajá-títanom, akkor az Úr Jézus engem is ki fog vá-lasztani a sok ügyes és okos gyermek közül. Majd az én lábam lesz poros, véres, ha göröngyös az út, engem rúgnak és löknek és nem Őt. Eszköz leszek, melynek segítségével Ő a tömegek felett lebegve mindenki számára látható és megközelí-tető lesz. Ezek múltán olvastam, hogy Prohászka a szamarat a «béke állatának» nevezte, majd rá-döbbsentem, hogy a világtörténelem legnevezete-sebb menekült-csoportja: a Szent Család, a ha-gyomány szerint ugyancsak a szamarat tartotta az egyetlen megbízható útítársnak. — Nem tudnám megmondani, hogy az elmúlt évek során hány magyar otthonba kopogtattam jötevők adományá-lyal, üzenetével, tanácsával. Sokszor jutott eszem-be gyermekábrándom és reméltem, hogy bár látha-tatlanul, de a menekülő Jézuska vagy a virágva-sárnap Messias irányítja lépteimet és látogatja honfitársaimat.

Virágvasárnap van! Engedjék meg, hogy ma utóljára — e sorok útján — a pálmággal és hozsannával körülrajongott Krisztust vigyem ot-tonokba. Fogadják szeretettel, de tartanak ki mellette a keresztúton is a Kálvária hegyéig. Le-gyenek szenvedő, magányos, elesett magyar Test-véreink számára Cirenei Simon és Veronika. Ez lesz a legbiztosabb útja annak, hogy egykor a jeltámadt Údvözítővel együtt megdicsőüljenek.

Ezt kívánom mindnyájuknak szeretettel

Miss Mary

A Kat. Női Liga magyar gondozónője.

Keresünk

valódi vagy átképzett SZERSZAMLAKATOSOKAT SZERSZÁMKESZÍTŐKET

nagy karosszéria szerszámok gyártásához.

Csak valóban kitanult szakemberek jelent-kezzenek, legalább 50 % német nyelvtudással!

6 hét próbaidő, véglegesítés után lakásszerzésben is segítünk.

DR. MELEGHY K. G.

Werkzeugbau und Presswerk
5070 BERGISCH GLADBACH

C S E R E — N Y A R A L Á S

Van-e valahol egy szimpatikus 15 éves gimnazista, akinek sürgősen németül kell tanulnia?

Francia-nyelvű területen, gimnazista fiam részére csere-nyaralási lehetőséget keresünk, nyelvtanulás céljából.

Kelemen

2000 Hamburg 67. Stüffelving 5 f
Deutschland

Bélyeggyűjtők

előnyös beszerzési és értékesítési lehetősége a rendszeres nemzetközi távaukciók és

ingyenes

közvetítésünk.

Válaszbélyeg ellenében azonnal megküldjük teljes jegyzékünket.

Címünk:

ORTHOEPIE

POB 196

CH - 9004 St.Gallen

(SUISSE - SWITZERLAND)

GONDOLATOK EGY MASIK ESKÜVŐN

Vagy három éve láttam őt először. Ketten voltak, talán húsz év körülük. Helyesek voltak, össze is passzoltak. Kis fiatal pár. Azóta három év múlt el. Mindkettő megházasodott. A fiú is, egy másik lánnyal. A lány is, de nem egy fiúval. Egy püspök eskette.

Fekete ruha volt rajta. Az esküszövegben szü-zességről, szegénységről és engedelmességről volt szó. Huszonhárom nem lehet felül. Pár tízéssel ezelőtt hasonló alkalmakkor hússzor ennyien vol-tak. Csak a külsőt látom. Az embert, aki Gár-donyi szavaival láthatatlan, nem látom. S jönnek a gondolatok. Legtöbb mondat végén egy kérdő-jel. Ki tud mindenre megválaszolni? A publikum véleménye ismert. Filmek, regények is, az «apá-ca». Néhány citátum is eszembe jut. «A kapu» széles meg szűk, aszerint, hogy hányan mennek át rajta. Ma a szélesebbet még szélesebbre nyom-ták, a keskeny meg még keskenyebb lett. A ro-mokat, ahol valamikor százak éjjel-nappal zso-lozsmáztak, olykor felkeressük. Letűnt kor? Höl-lámzás volt a múltban is. A mai zürzavar még egy emberöltőnyi sincs. Az öreg püspök beszé-dében szót emberekről, akik a Változhatlant keresik.

Úgy keresik, hogy Házában akarnak lakni. Egy életet át. A tömeg szót nem akarom ismerni. A sokak? Véleményük? Ki téved? Kinek van igaza? Állapotbeli kötelesség, egyik itt, másik ott, s min-denkinél. De mégis. Két évtizedtől nem fárad ki az ember. Nem is fáradtnak való az a korai ébresztő, meg minden, ami vele jár. Nem olyan könnyű idejében a helyes vágányra ráállni. A sok útvesztő között a helyeset megtalálni, s azon ma-radni. Párszori nullás születésnap után olykor hozzávagyítú az ember esti imájához Arany Já-nosét: «... mával is fogyott a földi kín», de aki mostan kezd? Nem tudom. Nem tudom. De annyit igen, hogy Aki az útvesztők meg a zür-zavarok felett áll, az a széles és a keskeny úton bemenőknek megígért valamit. A keresztet. Csak a forma különböző. Meg a hitbeli meggyőződés, hogy mit látunk mögötte és utána. Önnél más-hogyan van? Talán nincsen akkor még húsz éves se. Az ember és az emberiség állandó adventi vajúdásának adhatunk más nevet is. Krízisnek is hívhatjuk. Mióta tart? Miért nincs már vége? Vannak, kik önmagukat is meg tudják váltani. Irigylem hitüket. Egy esküvővel nincsen semmi-nek vége. Akkor kezdődik. S mi jön utána? Ami mindenkinél. Egy élet, s közben kis pihenők, mi-kor ismétletten jönnek a kérdések. Miért? Kinek? Hová? Aztán a lehetőségek határait is jobban ki tudjuk mérni. A különbséget is látjuk a terem-tményénél, kinek ember a neve. Itt is. Önnél is van véleménye. Min alapszik az ezzel az eskü-vővel kapcsolatban?

Életünk kenyere ...

«Néked ajánljuk, Szűzanyánk, a legszebb hónap alkonyát. Ezer nép híven zengi ma: ó üdvözlégy, Mária.» (SZVU 188.)

Ünnepi énekkel zengi az Egyház Mária dicséretét május havában. A természet is legszebb ruháját ölti fel, virágborul, díszes pompában ragyog a tavaszi táj, mintha minden — élő és élet-telen — összefogna ebben a hónapban Május Királynőjének dicséretére.

Május 31-re tette az Egyház Máriának, a Világ Királynőjének ünnepét.

A hó minden napján változatos, legszebb énekeinkkel dicsérjük a Szűzanyát — és befejezésül «a legszebb hónap alkonyán» az Egyház liturgiájában ünnepli a Királynőt.

«Mária királyi nemzetség pompázó virága; pártfogásáért szívvel-lélekkel fohászunkodunk»

— imádkozzuk május 31-én a szentmise felajánló énekében. Dávid király családjának «pompázó virágát» választotta ki a Gondviselés a Királyok Királya édesanyjául. Fiáról írja az evangélista az angyal jövendölését:

«Nagy lesz Ő: a Magasságbeli Fia. Az Uristen neki adja atyjának, Dávidnak trónját. Uralkodni fog Jákob házában mindörökké és királyságának nem lesz vége» (Lk. 1, 32-33).

Május 1-én

pedig az Egyház Mária jegyesének, Jézus nevelőatyjának ünnepét tartja:

Szent Józsefét, a munkások védőszentjét.

Az Egyház liturgiájában is arra tanít, mennyire megbecsüli a keresztény ember, az Isten-hívó ember a munkát. A munka, a kötelességteljesítés: út az Istenhez, az életszentség útja, emberi hivatás Isten akaratóból. Így imádkozunk Szent József, a munkás ünnepének szentmiséjében:

«Teremtő Istenünk: törvényben szabta meg, hogy az embernek dolgoznia kell. Add meg kegyelmesen, hogy Szent József példájára és az ő pártfogásával becsületesen elvégezzük a munkát, amelyet ránk bízta, és így elnyerjük a jutalmat, amelyet ígértél.»

A májusi vasárnapok

— húsvét örömét viszik tovább tanításukban.

Május 4-én,

a húsvét utáni 4. vasárnapon azért könyörgünk, hogy a «földi élet változásai között oda tartson szívünk, ahol az igazi boldogság van» (mise könyörgése). A szentlecke meg is mondja, honnan várjuk ezt a boldogságot:

«Szeretteim! Földről, a világozság Atyjától csak jó adomány, csak tökéletes ajándék származik» (Jak. 1, 17).

Május 11. — húsvét utáni 5. vasárnap;

«imádkozzál és dolgozzál» — erre figyelmeztet minket a szentmisében az Egyház. Ha azt akarjuk, hogy a «földi élet változásai között oda tartson szívünk, ahol az igazi boldogság van», akkor nem szabad elfelejtenünk, hogy az imádság, a munka és a jócselekedet az, ami ezen az úton vezet.

«Kedveseim: ne csak hallgassátok Isten ígétjét, hanem tartásotok is meg azt. Különböző önmagatokat csaljátok meg. Aki csak hallgatja az ígét, de nem követi azt, olyan, mint aki megnézi külsejét a tükörben: de éppen csak belepillant, aztán megy és elfelejti, milyen is volt. Aki figyelmesen tanulmányozza az evangéliumi szabadság törvényét és azt meg is tartja, nemcsak felületesen hallgatja, hanem szerinte él: az boldog lesz életében» (szentlecke).

Május 18. — húsvét utáni 6. vasárnap.

Krisztus a mennybe ment, övéi pedig reménykedve várják eljövését; ez a várakozás imádságos-lelkű jócselekedet, igazi keresztény élet «azzal az erővel, amit Isten juttat» (szentlecke) az embernek élete küzdelmeihez. Ez az Erő a Vigasztaló, a Szentlélek. Ezt mondja Jézus övéinek, mielőtt elválna tőlük:

«A Vigasztaló az igazság lelke, aki az Atyától származik, ő tanúságot tesz rólam. Ti is tegyetek tanúságot rólam» (evang.).

Ez a tanúságtétel a keresztény élet, a szeretetből fakadó jócselekedetek a Szentlélek ereje, kegyelme által.

Jézus mennybemenetelének ünnepe

május 15-én van; áldozócsütörtök. A magyar elnevezés azt örökíti meg, hogy régebben ezen a napon volt a gyermekek első szentáldozása. A mise szentleckeje és evangéliuma is a mennybemenetel eseményeit mondja el. Az evangélium inkább a búcsúzó Krisztus szavait örökíti meg:

«Menjete el az egész világra és hirdessétek az evangéliumot minden teremtménynek. Aki hittet elfogadja és megkeresztelkedik, üdvözül; aki nem fogadja el, elkárhozik.» (Mk. 16, 14 skk.)

Krisztus nem vitatkozik a világgal: hiszitek-e vagy nem a mennországot, a túlvilágot, a halhatatlanságot, örök életet... Hirdeti, tanítja ezt — és ezt kívánja az Egyháztól is. «Aki elfogadja... üdvözül, aki nem fogadja el, elkárhozik». Szabadon dönthet az ember: hisz vagy nem hisz Krisztus világosan megmondja, mi lesz az ember döntésének a következménye.

Áldozócsütörtök előtt vannak az úgynevezett keresztjáró napok; a három könyörgési nap, amikor a küzdő Egyház minden ügyét alázatos könyörgésben a mennyei Atya elé terjeszti az Üdvözítő által, aki felment övétől a mennybe.

Pünkösd ünnepe (május 25.):

a Szentlélek eljövételének emléknapja. Mennybemenetele után 10 napra küldte el Jézus övéinek a megígért Vigasztalót. Ezt ünnepli az Egyház pünkösdkor, de egyúttal az Anyaszentegyház születésnapja is ez a nap, hiszen akkor léptek az apostolok először a nagy nyilvánosság elé Krisztus örömhírével, az evangélium hirdetésével. A Szentlélek kegyelme ad erőt arra, hogy Krisztus hívei tanúságot tegyenek a világban hitükről éppen úgy, mint az apostolok, mikor megerősítette őket a Lélek. Mi is megkapjuk a Lélek hét ajándékát — bölcsesség, értelem, jótanács, erősség, tudomány, jámborság, helyes istenfélelem — amikor a bérmlás szentségében lelkünkbe száll a Harmadik Isteni Személy, hogy minket megerősítsen hitünk megvallására és hitünk szerinti életre.

Az élet küzdelmeiben gyakran kell fohászknunk a Szentlélek Isten kegyelméért. erejéért úgy, mint az Egyház teszi a pünkösd szentmise ünnepi énekében, himnuszában:

Jöjj Szentlélek Istenünk, add a mennyből érzenünk fényességét sugarát.

Jöjj, szegények atya te, bőkezűség Istene, lelkünk fényed hassa át.

Edességes vigaszunk, drága vendég, szomjazunk, édes lélekújulás!

Fáradottnak könnyülés, tikkadónak enyhülés, sironak vigasztalás.

Boldogságos tiszta fény, szállj meg szívünk rejtekén, híveidnek napja légy!

Ihleted ha fényt nem ad, emberszívben ellohad minden erő, minden ép.

Mosd meg, ami szennyezett, asszuságra hints vizet, orvosold a sebhelyet.

Simogasd a darabost, fölmelengsd a fagyost, útra viadd, ki tévelyeg.

Add, vegyék el híveid, kik hitük beléd vetik, hétszerez kegyelmedet.

Jámbornak jutalmazást engedj, boldog kimúlást, mindörökké mennyeket. Amen.

Dr. Iván László

Ajtorjai Báró Apor Gábor

1969 február 21-én nagy veszteség érte a külföldön élő magyarságot. Ezen a napon adta vissza nemes lelkét Teremtőjének Báró Apor Gábor hosszú betegeskedés után. Temetése február 25-én volt, melyen megjelentek az olasz állam képviselője mellett a diplomáciai testület tagjai, a Máltai Lovagrend nagymestere a rend vezetésének az élén és természetesen a római magyar kolónia számos tagja, akik egyik vezető egyéniségüket gyászolták az elhunytban. A gyászszertartást a Tizenkét Apostol Bazilikájában P. Tomek Vince, a piarista rend v. általános főnöke végezte. Temetést a Máltai Lovagrend római temetőjében helyezték örök nyugalomra.

Apor Gábor 1889-ben született a háromszék-megyei Sepsiköröspatakon. Középkolai tanulmányai után a bécsi külügyi akadémia hallgatója lett. De mielőtt diplomáciai pályafutását megkezdhetné volna, kitört az első világháború. Összeszokott tisztként került a török frontra. Számos kintetessel ékesítve tért vissza a frontról Erdélybe. A családi birtokon telepedett le és gazdálkodott. Jelenléte azonban szálla volt az új rezsim szemében, és végül is el kellett hagynia Erdélyt.

A csonka-országba költözik és diplomáciai szolgálatba lép. Első állomás-helye Varsó, ahol ügy-

vívője a magyar kormány. Bécsben követként működik. 1935-39-ig Budapesten a külügyi miniszter állandó helyettese. Ezt az állását cserélte fel 1939-ben a vatikáni követiséggel. 1944-ben, Magyarország német megszállása idején lemond követi rangjáról, mivel elveivel nem tudta összeegyeztetni az új Sztójay-kormány képviselőt, melyet a náci kívánságára nevezett ki a kormányzó. A második világháború után vezető egyénisége a magyar emigrációnak és sokat tett a magyar menekültekért különösen azután, mikor a Máltai Lovagrend kancellárjává választotta. Később mint magyar követ képviselté a szuverén lovagrendet az Olasz köztársaság mellett. Ezt a tisztségét haláláig megtartotta, azért is részesült állami temetésben.

Báró Apor Gáborban kiváló diplomáciai érzékekkel párosult a nyíltság és őszinteség. Szinte szerzetesi egyszerűségben élt. Szigorú kötelességtudás és feleylelem jellemezték életét. Megalkuvást nem ismerő, elvhű híve volt egyházának és áldozatosan szolgálta hazáját. Ez különben az Apocsalád vonásai közé tartozik. Öccse, a vértanú győri püspök, Apor Vilmos élete árán mentette meg a győri püspökvár pincéjében meghúzódo magyar asszonyokat és leányokat a szovjet katonák garázdálkodásával szemben.

Emlékezzünk

1909 május 5-én, hatvan évvel ezelőtt született Budapesten Radnóti Miklós költő. «A szegedi egyetemen Sik Sándor egyik kedvenc tanítványa volt; résztvett a Szegedi Fialatok Művészeti Kollégiumának megalapításában. Pestre költözése után írásból és óraadástól élt panasztalan szegénységben. A közepesen valamivel alacsonyabb, becsült arcú, de jókötésű ember volt; tetteiben, írásában, mások és a maga megítélésében szigorú becsület vezette. 1944-ben egy munkaszolgálatos osztaggal Borba került, a szerbiai szénbányába. A németek visszavonulása után eltűnt, holttestét 1947-ben özvegye megtalálta egy dunántúli tömegsírban s fölvitte Budapestre Viharkabátja zsebéből előkerült több ismeretlen verse s a bori táborban írt költemények végleges szövege, jelöl, hogy a halálmenetben is csiszolta.» (Cs. Szabó László: Magyar Versek ...) Egyik költeménye:

Chartres

Köszent mozdul meg oszlopán, nyolc óra már, A tompa fény hulló sötéte vár. S hang szól magasból: testben élttem én, De mégsem test szerint vitézkedém.

Éj leselkedik; a szent beáll a sorba Holt könek újra most. Az álla csorba. Vihar harapta ki, vagy vasfogú pogány?

Eltűnt. Kezében tábla volt és fény homlokán.

1859 május 5-én, 110 évvel ezelőtt hunyt el Bécsben Metternich Kelemen herceg, Ausztria korlátlan kormányzója évtizedeken át. 1809 okt. 8-án Ausztria külügyminisztere lett. Ő rendezte az 1814-15-iki Bécsi Kongresszust. Ennek elnöke volt, és az ő befolyása és irányítása szerint történtek az összes döntések. 1826-tól a minisztertanács elnöke. Ebben a minőségében hazánk alkotmánya ellen is súlyosan hibázott. Az ő ösztönzésére adta ki Ferenc király alkotmányellenes rendeleteit az újonckivetés és adóemelést tárgyában. Metternich végig minden demokratikus és nemzeti reform akadály. Az 1848-as forradalom első áldozata, Hollandián keresztül menekült Angliába. Majd visszatért Bécsbe, és 86 éves korában halt meg.

1649 május 10-én, 320 évvel ezelőtt született Dés-en Pápai Páriz Ferenc. Meghalt Nagyenyeden 1716 szeptember 10-én.

«Szép ugyan Istennek minden teremtése, De kettős mértékbe van e dísz emberben, Mert egyedül övé a szép okos elme, Övé gondolatnak ki-beszélő nyelve ...»

Majdnem negyven évig volt a nagyenyedi kollégium tanára. Legismertebb műve a latin magyar és magyar-latin szótára, amit 1708-ban adott ki. Bod Péter a magyarság

összes szellemi értékeit számbavevő «Magyar Athénas» ában ezt írja róla: «Volt ez jó deák, görög, német, francia híres poéta, jó filozófus, historikus, teológus, igen hosznos ember ...»

1809 május 15-én, most 160 éve, Napoleon kiáltványt intézett a magyar nemzethez Schönbrunnból: «Eljött az óra, hogy régi függetlenségét a nemes magyar nemzet visszazszerze, az Ausztriávali kapcsol minden magyar szerencsétlenség oka; most válasszatok — szól Napoleon — királyt magatoknak, ki otthon, értékkel él, s gyűljetek össze őseitek szerint Rákócymezején és közöljétek velem végzésteket.»

1844 május 18-án, 125 évvel ezelőtt született Mészöly Géza festő. «A magyar akadémizmus tájképfestését fejlesztette tovább és a plein-air területén elért eredményeivel az utána következő generációk működését készítette elő.» «Rendkívül érzékeny volt a természet változatosságára iránt, igen élesen reagált minden hangulati, tájkarakterbeli különbségre.» «Nem vágyott sikerre, megdöbbenő hatásra, azt festette, amit szeretett, az elmaradott, nyomorúságos paraszti Magyarországot, annak embereit, akiknek tiszta érzületét, a természettel való bensőséges kapcsolatát, szülőföldjükhöz való mély ragaszkodását nem változtatta meg a kiegyezés utáni időszak sem.» (Idézetek Végvári Lajos «A Magyarországi művészet története» c. könyvéből)

1899 május 23-án — 70 évvel ezelőtt — halt meg Bonyhádon Perczel Mór honvéd tábornok. Nevelőjének, Vörösmarty Mihálynak hatása alatt fejlődött ki erős demokratikus és hazafias érzése. Rövid katonáskodás után megyéje politikai életében nevezetes szerepet játszott. Tevékeny részt vett az 1848-49-es forradalomban és tábornoki kinevezést kapott. A szabadságharc leverése után külföldre távozott. Itthon halálra ítélték és in effigie felakasztották. 1867-ben tért vissza.

1929 május 31-én, negyven évvel ezelőtt hunyt el Harsányi Kálmán. «Egyedülálló jelenség irodalmunkban, távol és kívül mindenféle irányzaton. Nem is volt népszerű még életében sem. Hívó idealizmusa nem illett egy olyan korba, mely a hitetlenséggel kacérkodott, s melyben a konzervatívok sem hittek többé teljes őszinteséggel ideáljukban. Ez a páratlan műveltségű fró magas lelki kultúrájával messze kiemelkedett korából, s társatalanul hordozta romantikus lelkének nagy problémáit. A «Kristálymezők» c. regénye egyik legmélyebb ható társadalmi kritika, mely napvilágot látott az összeomlás előtt.» (Tóth Veremund OSB: A magyar irodalom története.)

Magyaros ajándéktárgyak —

különleges Pulloverek és Cocktail ruhák — a legújabb divatákszerek és divatkellékek nagy választékban a

«Boutique Liviában»

Forchstr 16 — 8008 Zürich (Kreuzplatz nál) Tel 34 17 88

«Boutique Maria»

Ruhák, kosztümök, kabátok, kötöttáru; párizsi és londoni modellek; szalonmunka méret után is.

Pongrácz Mária

Herreng 2 Wien I. Tel. 63 - 50 - 222

Telek eladó

1500 négyzetméter Eisenstadt határában, Ausztriában, a bécsi autóbahn mentén. Vízvezetékekkel, csatornázással ellátva, vízmentesítve, alkalmas bármiféle építésre. — Ara: 11,200 US. dollár. Részletes felvilágosítás alábbi címen: **Albert Kiss** Kierulfgt. 39/A, 2000 Lilleström, Norwegen.

Somlainé ILONA Stüberl-je

Kis magyar étterem a Graben 14 házban Wien 1. Bräunerstrasse 2. Tel.: 52 61 91 Vasárnap is nyitva - Csütörtök szünnap

Magyar turistáknak kellemes szállás

a **Quisisana** pensioban a Mariahilferstrasse mellett, Wien 6., Windmühlg 6. T. 57 33 41.

A máltai lovagrend

eredetileg betegápoló rend volt. Tagjai betegeket ápoltak és szegényeket meg árvákat részesítettek védelemben. Ők voltak a keresztes hadjáratok orvosai és egészségügyi katonái. A két rendalapítónak, Raymond du Puy-nek és Roger de Moulins-nak az volt a szándéka, hogy szerzetesrendet alapítsanak, melynek tagjai negyedik fogadalommal kötelezik magukat a betegek ápolására és a zarándokok godozására. Első házuk is kórház volt Jeruzsálemban.

Alapszabályzatuknak az a rendelkezése, hogy a kórházakban szakképzett orvosokat és betegápolókat kell alkalmazni, korszakalkotó. Addig a betegápolás jószándékú egység kezében volt, akik nem rendelkeztek a szükséges orvosi ismeretekkel. A képzett orvosok a királyi udvarokban és kolostorokban helyezkedtek el ebben az időben.

Később a betegápolás mellé katonai szolgálatot is vállaltak, hogy védjék a szentföldi zarándokokat és résztvegyenek a keresztes háborúkban. Mikor a keresztesek 1187-ben elvesztették Jeruzsálemet, a lovagrend Akka erősségébe, majd 1291-ben Ciprusba tette át székhelyét. Húsz év múlva innen is menniük kellett s akkor Rhodosz szigeten állapodtak meg. Itteni erődtésüket csak a nagy török invázió idején, 1522-ben adták fel. Ekkor telepítette őket V. Károly Málta szigetére. Innen a nevük: Máltai Szuverén Lovagrend.

1798-ban a nagymester átadta Máltát Napoleonnak. Ezzel a rend súlyos válságba került. Eddigi virágzó európai szervezeteit ettől kezdve nem sikerült összetartani. Málta maga az angolok kezére került 1800-ban. VII. Pius mentette meg a rendet a pusztulástól azzal, hogy letelepítette őket Rómában és Cataniában.

Franciaországban 1924-ben ismerték el szuverénnek a Máltai Lovagrendet. A porosz királyság területén alakult egy luteránus ágazata is, mely a Jeruzsálemi Szent János Lovagrend címet viseli. Angliában a rendnek Viktória királyné alatt létesült egy anglikán változata. Spanyolországban is alakult egy önálló ágazatuk. Magyarországon II. Géza telepítette le őket Esztergomban. Itt kórházuk is volt. Gondozásukba került a magyar zarándokház Jeruzsálemban a kórházzal és templommal együtt. A tatárjárás utáni nagy járványok idején önfeláldozóan ápolták a betegeket. Ezért IV. Béla nagyobb birtokokat adományozott nekik. Ezeket mindenfelé kórházakat is építettek.

A rend 1961-ben új alkotmányt kapott, amely fölött a Szentszék nevében egy bíboros őrökdi. Ma kb. 7.400 tagjuk van, de nem mind szerzetesek. A Rend élén a nagymester áll, akit a nagytanács választ a szerzetesi fogadalmat tett tagok közül. A kancellári tisztséget éveken keresztül a most elhunyt Báro Apor Gábor töltötte be.

A Máltai Lovagrend fő aktivitása ma újra a karitatív munka. Adományok és hagyatékok révén tetemes vagyon áll rendelkezésükre. Ez azonban céltalannak, melyet kizárólag segélyekre lehet fordítani. Nagy kórházai vannak az afrikai Gabonban, Tchadban, azután Jordániában, Indiában, Tahitiban és természetesen ősi székhelyükön Jeruzsálemban. Jelentős segélyeket juttatnak a rázorulóknak, jelenleg Biafrát segítik segélymentésben.

MAGYAR ISKOLA - TÁBOR HOLLANDIÁBAN

A Hollandiai Magyar Szövetség hagyományos iskolatáborát az idén július 12 és 26 között tartja 180 gyermek részére. Korhatár 6 - 18 év. Szülők is résztvehetnek a táborozáson.

A tábor helye *Alphen (Gelderland)*, Hollandia közepén, a Maas folyó mellett.

Részvételi díj a 14 napra 32 dollárnak megfelelő összeg. Hollandián kívülről érkező gyermekeknek a hollandiai szervezetek és a tábor vezetősége nem tud segítyt biztosítani. — Kérjük a Hollandián kívüli magyar egyházi és világi intézményeket, hogy támogassák a táborba szándékozó gyermekeket illetve szüleiket (ahogy ez már tavaly is több helyen megtörtént).

Közös tábori munka mindenkinek kötelező. Dél-Északon magyar nyelvű tanulás lesz, a nap többi részében kirándulás, fürdés, sport, szórakozás, néptánc, népdal, táboréj, film és diavetítés. Vízisport és fürdés (uszodában) lehetséges.

Jelentkezési határidő: április 30.

Jelentkezni lehet a lelkeseknek vagy a következő címen:

Hongaarse Federatie
Postbus 178
Utrecht
Hollandia.

Az érdeklődők bővebb felvilágosítást szintén a fenti címen kaphatnak.

A Hollandiai Magyar Szövetség

Ismét élvezhet magyar konyhát

Párizsban

Új vezetés — magyar szakács

Restaurant Zsiga

5, rue Cadet — Paris - 9
Metro: Cadet

Új magyar vendéglő Stuttgartban.

Elsőrendű magyar konyha. Figyelmes kiszolgálás. Szolid árak.

Restaurant Stadt am Wien

Martos Attila vezetésével.
Stuttgart W. Weimarstr. 39.

Gáz- és vízvezetékészermester

Horváth Béla

Bármilyen szakmabeli munkát vállal.

Wien 1., Liebenbergg. 1.

Telefon: 52 78 70.

Tennessee Williams megtérése

1969 január 10-én Tennessee Williams, családi néven Thomas Lanier, megtért és katolizált. A nagy írókonvertiták hosszú sora újabb láncszemmel bővült. Ki ne látta volna a mozi vásznán vagy a színpadon a tetovált rózsát, a Glasmennagerie vagy a Vágy a végállomás c. drámáját? Nos ez a tipikus amerikai, aki szinte shakespearei erővel ecsetelte a mai embert kínzó problémákat, anélkül azonban, hogy ezeket egyszer is Istennel hozta volna összefüggésbe, és aki úgy szállt le az erotikum sötét örvényeibe, hogy szellemi horizontján Isten, halhatatlan lélek, Krisztus soha fel nem ragyogott, végülis mégis csak Istenhez tért. Az «okosak» természetesen felhőrdültek, Hollywoodban éppúgy mint Párizsban vagy Rómában. «Erdőségi végelgyengülés utolsó állomása» — mondogatták — vagy «amolyan lelki jogába való menekülés».

Talán még a mélypszichológia sem találja az 57 éves író életfolyásában elegendő tápot, hogy váratlan párfordulását megmagyarázza! Műveiben éppúgy mint hányatott életében hiába keressük azokat a lélektani fogódzópontokat, amelyekből előre lehetett volna következtetni arra a «végállomásra», ahová ez év január 10-én megérkezett.

Thomas Williams Lanier 1911-ben született a Mississippi tartományban. Apja egy nemzetközi cipőkereskedő vállalat ügynöke volt, anyja az epizodális egyház egy képzett prédikátorának volt a leánya. Az ágasbogás családfán sokféle gyümölcs érett meg a századok folyamán: kalandor, indiánharcos, szerzetes, költő és szenátor. Öt éves korában a gyermekbénulás két évig az ágyhoz szegte. Unalmában és télettségében megbarátkozott Scott, Thackeron, Dickens műveivel. Nője pedig Milton «Az elveszett paradicsom» c. eposzából, vagy Edgar Allan Poe költeményeiből szokott neki emlékeztetést szavalni. Első irodalmi sikerét 14 éves korában érte el. Megnyerte a 25 dolláros pályadíjat, amelyet «Jó feleség lehet-e jó sportoló» címen tűztek ki. 18 éves korában a missouri egyetemre került, de a gazdasági krízis következtében három év után megszakította tanulmányait és csak 1958-ban fejezhette be azokat St. Louisban.

Már egyetemi tanulmányai alatt megkezdődött hosszú és viharos Odüsszeja. Pincértől a kamarásig, cipészől a hollywoodi regisseurig olyan széles skálában futotta meg az utat, mint kevés kortársa. És miközben bárókban, lokálokban és lebuvókban a «dolce vita» örömeit habzsolta, Rimbaud, Rilke, Lorca, Csehov, D. H. Lawrence és főképp Hart Crane műveivel is lelki kontaktusba került. Az amerikai irodalomba tulajdonképpen az 1945-ben megjelent Glasmennagerie-vel, és az 1947-ben megjelent Vágy a végállomás (A Streer car Named Desire) c. drámájával tört be. Mondom «betört», mert egyrészt Amerikának olyan vidékéről jött, amelynek sem irodalmi, sem mélyebb kulturális hagyományai nem voltak. Másrészt az emberi nyomorúságok, erkölcsi, főképp szexuális mizériák olyan nyers és kiméletlen ábrázolását nyújtotta, hogy sokan «szexuális mániákus»-nak tartották, és a dekadens író bélyegét sütötték rá. De ha az író ma vissza-

pillant 25 éves írói múltjára, nem kell-e önmagára ismernie a «Vágy a végállomás» főszereplőjében, Blanche tanítónőben? Mikor az erkölcsi fertőbe süllyedt nő meglátogatja férjzett hűgát és tanácstalanul leszáll a villamosról, a szomszédasszony kérdésére: «Kit keres angyalom? Talán eltévedt?» — így válaszol: «Azt mondták, szálljak a «Vágy» nevű villamosra, majd szálljak át a «Temető» nevű kocsi és a hatodik keresztutcánál, az «Elyseumi mezők»-nél szálljak ki!» — Williams Tennessee a «Vágyak» villamoskocsiján éppúgy nem ért el az Elyseumi mezőkhöz, mint ahogy Blanche asszony sem ért el, mert mindkettő létének a mélyén mint nagy kaosz örvénylett az értelmet vesztett emberi élet.

Mint sok konvertita írónak, bizony neki is bele kellett botlania a szenvedés kijűrkészhetetlen titkába, a hozzá egészen közelálló egyéni tragédiájába. Egy sanatóriumban szemtanúja volt szeretett nővére idegösszeomlásának, majd legjobb barátja rákbetegségének és halálának. Az emberi kínnal és a szörnyű halállal való közvetlen szembeállítás majd esztétét vette. Talán épp ezek a megázó események jelentették életében azokat a «cikkázó villámokat», amelyekre a Glasmennagerie utolsó jelenetében utal. Laura, aki fiatal életét hamis vágyakra állította, eloltja az asztalon égő gyertyákat. Ezeknek a fényében töltötte az este néhány óráját, hogy anyja parancsára bátyja barátját behálózza. Eloltotta a gyertyákat, mert «manapság villámok cikkáznak az égen».

Williams Tennessee bátyja már 1942-ben katolizált. Ő tanácsolta neki, hogy törjön ki a «dzsungelből», ahol hiába leszáll az égi szerinti vadra. Zilált életének adjon pozitív értelmet és térjen át a katolikus vallásra. És Isten kegyelmével sikerült kiúrnia a «dzsungelből». Amikor 1962-ben megjelent az Iguana éjszakája c. drámája, egy interjú alkalmával azt mondta: «Sokat imádkozom, főképp ha elfog a félelem.» — Értette azt a félelmet, amely az üres és céltalan egzisztenciából sűr ki.

Január 10-én megkeresztelték. Úgy véli, hogy a katolikus vallásban fogja megtalálni azt a «jó-ságot», amely benne eltemetve fekszik. Nem sokkal a keresztség felvétele után barátai — talán kíváncsiságból, talán hogy ugrassák — megkérdezték: «Hiszel-e a lélek halhatatlanságában?» — Röviden csak annyit válaszolt: «A keresztség felvételénél a pap Krisztus szavait idézte emlékezetembe: En vagyok az út, az igazság és az élet. Nekem ez elég... Az életnek akkor van értelme, ha Istenért gürölkünk.»

«Nekem ez elég!» — Mindnyájan, kik műveiben szomorú szívvel csodáltuk, de ugyanakkor aggódva követtük az emberi szenvedélyek szakadékaiba tévedt írói nagyságát, hisszük, hogy Krisztus tanítása neki is elég lesz. Ahogy elég volt Huysmansnak, Paul Claudelnek, Sigríd Undsetnek, Jörgensennek, Jacques Maritainnek, és a többi nagy elődjének. És elég lesz sok-sok utódjának.

P. Sellye Vince

Adatok a fölöslegből

Húsvét előtt lelkigyakorlatot tartottam a németországi Magyar Reál gimnáziumban. Március 25-én, Feketevasárnap reggel az iskola folyosóján sétáltam és láttam, hogy a tantermek ajtajain, valamint a hirdetőtáblán a «MISEREOR» a német katolikusok böjti felhívása, kérte a mi diákjainkat is, adakozzanak a világ éhezőinek. A hirdetőtábla előtt egy apró kis diákok láttam, valószínű csak elsős lehetett. Bajban volt a német nyelvvél, — megtudtam, hogy szülei Amerikából küldték ide, hogy magyarul tanuljon — mert tőlem kérte meg: «Papbácsi, mire kell megint adakozni?» Amikor elmondtam neki, miről is van szó a felhíváson, szomorú lett és kijelentette, hogy nem tud adni semmit, mert alig egy héttel azelőtt az egész havi zsebpénzét felajánlotta a biafrai éhezőknek. Meghatott az őszinte kis magyar közvetlensége. Adtam neki két pénzdarabot, hogy az egyiket tegye a perselybe, a másikon meg vegyen magának valamit. Szeme felcsillant és úgy szorította a pénzt, mintha kenyér lett volna és csak arra vár, hogy egy szegénynek odaadja. Úgy éreztem, hogy a kis alsós diák szívében őszinte szeretet volt a szegények iránt.

Ez az epizód sajnos nem egy világjelenség. A gyermekorból kinőtt fiataloknak talán már nem az a felfogásuk ezen a téren, mint egy kis első. Itt elsősorban arra a diákra gondolok, akinek a milliomosok városában laknak és zsebpénzéből százezer márkát értékű amerikai részvényt vásárolt, vagy amint a statisztika jelenti, az amerikai fiatalokra, akiknek napi zsebpénze meghaladja a

két dollárt, vagy az amerikaiak után következő svédre és még inkább a «szegény» Olaszország fiaira, akik évente ötszáz milliárd lírát adnak ki élvezeti cikkekre.

Három veszély árnyékában

Kétségtelen, a kényelmes élethez a pénz sokban hozzájárul. Pénzzel meg lehet váltani a fáradságos munkát és a betegségek elleni harcban is óriási segítség lehet. A pénzes ember a civilizáció terén és a kultúrákban is nagyobb lehetőséggel rendelkezik. Művelheti magát és nyugodtabb kapcsolata lehet embertársaival, vagy talán még magával Istennel is. A Zsinat is megerősíti ezt a tényt: «Manapság sokkal több joggal irányozzák elő az ipari termékek, valamint a szolgáltatások növelését, mint valaha, mert így gondoskodnak a szaporodó népességről s így tesznek eleget az emberiség növekvő igényeinek. Ennélfogva bátorítani kell a technikai fejlődést, az újító szellemet, az új dolgokba belefogó s a régieket kiszélesítő vállalkozó kedvet, a termelési módszerek korszerűsítését, a termelés minden résztvevőjének erőfeszítéseit, egyszóval mindazt, ami a fejlődést elősegítheti.» A zsinati határozatban Szent Pál «minden a tiétek»-je visszhangzik. Egyidőben azonban mégis érezzük, hogy a fiatalok életében a pénz és a jólét veszéllyel is járhat.

Az első veszély abban van, hogy a pénz és modern kényelemszeretet a lelket erőtlenné teszi, a szellemi értékeket elhomályosítja és a fiatal élet lendületének szükséges energiáját gyöngíti. Az

elnyagiasodott fiatalság könnyen összetéveszti a pénzt az igazi boldogsággal és amilyen könnyen hozzájut, úgy ki is adja. Ezt a magatartást egy neves európai slágerénekes, pedig nem is hívó, egy interjú alkalmából szintén elítéli: «A kényelmet és a pénzvagyat elítélem, mert megront és elpuhít. Növekedésükkel arányosan kihál a fiatalokból a hit és a lelkesedés, ami személyesen nem érdeklí őket, nem is nagyon törődnek vele, közömbösek lesznek és csak zúgolódnak. Ha meglátogatnának, látnák, hogy nálam minden milyen egyszerű.»

A pénz önzővé tesz

A második veszély a pénz által szított önzésben lehet. A következmény az, hogy a tehetősek elfelejtik a szegényebbeket. Amikor a pénz szomja az embert rabba teszi, láthatjuk, hogy a szegényt a gazdag megveti, gyűlöli és még gyilkosságra is képes. A pénz nem elgáncsítja a kapzsi vágyat, hanem mindent hatalmába akar ejteni. Ezért tapasztaljuk a megbotrántoztatott ellentmondást, hogy a tehető polgárok gazdagsága nem szolgálja a szegényebbek nyomorának enyhítését. A Zsinat ezt így írja: «Egyesek kezében jelentős hatalom összpontosul, mások viszont csaknem teljesen nélkülözik a személyes kezdeményezés és felelősség lehetőségét, sőt élet és munkakörülményeik gyakran nem is emberhez méltók.» Meggondolandó tény a fentiek értelmében, hogy az USA-ban egy liter tejet tíz perc alatt lehet megkeresni, Pakisztánban pedig csak tíz óra alatt. Egy amerikai város fölöslegéből el lehetne tartani egy kelet-európai várost. A szakértők tovább mennek és azt állítják, hogy a legszegényebb európai város könnyelműen kidobott hulladékából egy éhező biafrai város lakóit jól lehetne lakatni...

A legnagyobb öröm: adni

A harmadik veszély abban áll, hogy a pénz gyakran háttérbe szorítja Istent és a hitet. A gazdag elutasítja Istent és törvényeit, mert minden fék és minden kellemetlen tanú nélkül akarja gazdagságát élvezni. Azt hiszi, hogy maga erejéből teljes lelki biztonságban és nyugalomban lehet. Ervényes-e a mi századunk fiataljai számára is az evangéliumi szó: «Boldogok a szegények?» ... Vagy talán nem szabad nekik erről beszélni? Tudjuk, hogy a fiatalok óriási összeget adnak ki, sokszor minden különösebb cél nélkül. Az összeghez hozzá kell még adni azt a legalább hússzor nagyobb kiadást, amely a szülők zsebére megy. A mai fiatalok nagyon igényesek, jobban akarnak öltözödni mint társaik: divat szerinti. Az autó már nem csak álom, hanem gyakran valóság is lesz. Szobájukat is saját ízlésük szerint akarják berendezni. A megtört szülők sokszor beleözönlnek egy születésnapba, vagy egy «jó bizonyítványba», mert anyagilag talán nem állnak úgy, mint az igény jelentkezik.

*

A tehetőbb fiatalok tetemes összeget adnak ki naponta. A keresztény tanítás őket is szólítja, hogy a fölösleget osszák meg a nicstelencekkel. Egy keresztény nem temetkezhet el sohasem úgy a földi javakban, hogy annak rabja legyen, hanem ha szükséges, másoknak is juttat belőle. Az élet egy kimondhatatlan örömmel lép meg mindenkit, aki tud adni a fölöslegből annak, aki nem kapott semmit.

P. Szöke János

A Szentatya júniusban Genfben látogat

Április közepén jelentette be VI. Pál pápa egy általános kihallgatás keretében, hogy június első felében Genfben utazik, mert részt akar venni a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal fennállásának ötvenéves jubileumán.

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal 1919-ben alakult és eredetileg az akkori Népszövetség egyik szerve volt. 1946 óta az Egyesült Nemzetek szervezeteként működik. Állandó irodáját Nemzetközi Munkaügyi Irodának (Bureau International de Travail, BIT) hívják.

A BIT-hez jelenleg 120 állam tartozik, illetve 120 állam képviselteti benne magát. Minden állam 4 taggal képviselteti magát az évenként összehívandó Általános Munkaügyi Konferencián. A négy tagból kettőt a kormány, egyet-egyét pedig a munkások és az illető ország munkaadói delegálnak. A konferencia munkájában részt vesznek a szakszervezetek is. Állandó végrehajtó szervét, amely évenként háromszor ül össze, Kormányzó Tanácsnak nevezik. Ennek negyven tagja van, s abból 20 a kormányok delegátusaiból, 10 a munkaadókéból és 10 a munkások képviselőiből kerül ki.

A BIT feladata nemzetközi munkaügyi egyezmények, javaslatok kidolgozása és azoknak az egyes tagállamokkal való elfogadtatása. Sokat tett a szervezet nemzetközi vonalon a munkaviszo-

nyok, a munkásbiztosítás és az életszínvonal javítása érdekében is.

A pápa nyilván azért vesz részt a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal jubiláris ünnepségein, mivel alá szeretné húzni tevékenységének nagy jelentőségét. Közismert, hogy VI. Pál gondja erősen kiterjed az elmaradott országokra és nemcsak a Populorum Progressio című enciklikájában, de más hatóságos akcióiban is igyekezik a világ közvéleményének a figyelmét az emberiség szociális és gazdasági bajaira irányítani.

A Genfben székelő Ökumenikus Tanács elnöke is bejelentette, hogy a pápa genfi látogatása alkalmával felkeresi majd az Egyházak Világtanácsának hivatalát, mivel személyesen akar találkozni a kereszténység egységéért munkálkodó más keresztény egyházak vezetőivel. A lapok aláhúzzák ennek a pápai gesztusnak a nagy jelentőségét.

A svájci katolikusok is nagy örömmel üdvözölték a pápa útját, amint ezt a püspöki konferencia táviratából és a lapok híradásaiból lehet látni. A lapok szerint különben ez lesz a harmadik pápai látogatás Svájcban. Először X. Gergely utazott át Svájcban 1276-ban, amikor a lyoni zsinatról visszatért és útközben felszentelte a lausannei katedrális. Egy másik pápa, V. Márton szintén Svájcban keresztül utazott Rómába a Konstanz zsinatról, ahol pápává választották.

PAX ROMANA KONGRESSZUS BELGIUMBAN

Genk mellett Hengelhof-ban volt a 11-ik Magyar Pax Romana Kongresszus. Nagyon szép vidéken és gyönyörű napsütésben kezdődött az öt napos tanácskozás. A megbeszélések témája *«Ifjúság és forradalom»*. Komoly viták alakultak ki, és valóság volt a dialógus is. Nem mellébeszélések, hanem gondolat csere volt. Voltak célszerűen provokatív hozzászólások is, ezek csak élénkítették a vitát. Az egyik legnövösebb előadás Prof. Dr. Vass György fejtegetése volt *«a forradalom teológiájáról»*. — Ha az életadó kereszténységgel töltökezzünk, akkor nem vádolnak majd arról, hogy üresek vagyunk. Sem a fiatalok az öregeket, sem az öregek a fiatalokat nem hibáztatják majd az elrontott életért. Ha ezeket a szavakat nem is használták, de az egész összejövetel *«tanúságot tett Krisztus mellett»*.

M. H.

Zürichben április 20-án Nyisztor Zoltán pápai prelátus (Róma) és Kozma Ferenc (Liège) szkv. vezérkari őrnagy tartottak előadást a történelmi Magyarország 1918-as szellemi, politikai és katonai összeomlásának okairól. A nagy érdeklődéssel kísért két előadásról lapunk legközelebbi számában tájékoztatjuk olvasóinkat.

Az emlékülésen művészi énekszámokkal és szavakkal szereptek Fejes István, Dr. Dobszay János és Csonti cserkésztest. Az énekszámokat Sully Ferenc kísérte zongorán.

Kész magyar konzervek — saját gyártmányú marhapörkölt — magyar csirke és kacska — mindenféle friss hús és füstöltárú — kirándulásra turista szalámi kapható

Manczal és Tsa. családi Rt.

hentesüzletében.

Vidékre utánvétellel szállítunk!
Stockerstrasse 62. 8002 Zürich,
Tel. (051) 25 13 56

Dr. HAMSÁG JENŐ

Flóra Gyógyszertára

szállít Magyarországra és a világ bármely részére gyógyszereket.

Badenerstr. 85.
8004 Zürich
Tel. (051) - 25 - 21 - 40

MAGYAR NYOMDA

UNGARISCHE BUCHDRUCKEREI

vállal mindenfajta nyomdai munkát!

Cím: Ungarische Buchdruckerei
Telefon: (071) 22 55 28.
St.Gallen, Gallusstr. 41. Svájc

Magyar órásmester

sokéves gyakorlattal, mindennemű óra és ékszer javítását vállalja, garanciával.
Rendkívül jutányos árak!
Kérjen ingyenes tanácsot óra és ékszer vásárlása előtt.

Groszman Miklós
Neuweg 8. Hölstein BL.
Tel.: (061) 84 63 56. Hívható este

Ha az «Életünk»-ben hirdetés akarunk közölni, forduljunk annak az országnak a helyi szerkesztőségéhez, amelyben tartózkodunk. Természetesen közvetlenül a központi kiadóhivatalnak is beküldhetjük a hirdetésre szánt anyagot. Jobb azonban a helyi szerkesztőséghez fordulni, mivel a hirdetések díjszabását ugyanis az egyes országokban szokásos tarifák szerint állapítjuk meg.

Az «Életünk»-re való befizetésekkel kapcsolatban közöljük:

Az egyes lelkészségek a lap árát maguk szedik be saját területükön. A befizetések tehát mindig az illetékes magyar lelkészhez irányítandók.

Lapzárta a hónap 15-én. Hirdetéseket pedig csak a hónap 12-ig fogadunk el.

Kompendium für die Einbürgerung

címen jelent meg
Dr. Tassonyi Gyula
összeállításában az a füzet, amely 100 kérdéssel és az azokra adott feleletekkel világlátja meg

Svájc történetét, kultúráját, politikai és gazdasági életét és mindazt, amit Svájcról tudnia kell annak, aki

svájci polgárságért folyamodik.
A könyvet meg lehet rendelni az alábbi postacsekk-kontón:
Zürich, Nr. 80 - 68153
4.— svájci frank befizetésével.

Adóbevallás — kérvények — fellebbezések — adóamnesztia — ingatlan — tőkebefektetés — vagyonkezelés — és egyéb jogi ügyekben tanácsot ad:

D. R. J. G.

Tel.: (051) 54 45 19
Postfach: 2425. — 8023 Zürich

ÉLETÜNK

Az európai magyar katolikusok lapja
Felelős szerkesztő és kiadó:
Dr. Vecsey József
Szerkesztőség és nyomda:
Ungarische Buchdruckerei
9000 St.Gallen, Gallusstr. 41. (Schweiz)
Telefon: (071) 22 55 28
Postacsekk: Zürich Nr. 80 - 51481
Bankcsekk: LLOYDS Bank
Europe LTD. Zürich Nr. 45,854
Előfizetés egy évre: 8.— svájci frank
Egyes szám ára: 0.70 svájci frank

Életünk — Unser Leben
Monatschrift für die ungarischen
Katholiken in Europa
Redakteur und Herausgeber:
Dr. Josef Vecsey
Redaktion und Druck: Ungarische Buchdruckerei, 9000 St.Gallen (Schweiz), Gallusstr. 41. Tel.: (071) 22 55 28
Bezugspreis jährlich: 8.— Sfr.

Életünk
Verlag und Schriftleitung in der BRD:
7000 Stuttgart O. Werstr. 65.
Fernruf: 45 57 86. Postcheckkonto: Ung.
Seelsorgeamt 2190 Postcheckamt Stuttgart.
Verantwortlich: **P. Szöke János**
Erscheint monatlich
Bezugspreis jährlich: 8.— DM

(A Kereszt Népe)
Életünk (Het Kruisdragend Volk)
verschijnt maandelijks in Nederland
Administratie: Hobbemakade 51, Amsterdam.
Post giro: «A Kereszt Népe»
Amsterdam, Nr. 1462200. Tel.: 020 - 736891
Redactie: **P. Matyasovich Henrik**
Houtlan 4, Nijmegen
bijdrage voor een jaar fl. 8.—

Életünk — Unser Leben
Verlag und Schhriftleitung in der Schweiz:
9053 - Teufen, App., «Fernblick».
Telephon: (071) 55 11 49
Postcheckkonto: Nr. 90 - 1566 St.Gallen
Verantwortlich: **Dr. Vecsey Lajos**

Életünk — (Magyar Ház)
Megjelenik havonta — Verschijnt maandelijks — Periodique mensuel
Szerkesztő és kiadó: **P. Salamon László**
Brüsszel 5, Gewijde Boomstraat 125.
125, rue de l'Arbre Bénit, Bruxelles 5.
Tel.: (02) 48 53 36
C.C.P.: «Magyar Ház» Nr. 68316 Bruxelles

Életünk — Notre Vie
9, rue des Deux Gares, Paris - 10.
Tel.: COM. 74 - 52
Postacsekk: Paris 15 419 37
Directeur de la Publication:
P. Dr. Ruzsik Vilmos — Előfizetés egy évre 12.— Fr. Egyes szám ára 1.— Fr.

Ausztriai szerkesztők:
P. Dr. Radnai Tibor
1010 Wien, Stephansplatz 5.
Tel.: 0222 - 52 - 00 - 222
Dr. Iván László 4020 Linz/Donau,
Senefelderstr. 6. Tel.: 42 - 5 - 86

Életünk
Redaktion für Skandinavien
Ungerska Sjalavarden
P. Solymár János S. J.
Drottningg. 88 B. ö. g.
11136 Stockholm C.
Tel.: 111636, Postgiro: 40 43 15

Rövid egyházi hírek

A SZU-ban egyre csökken az istentiszteletre még használható templomok száma, néhány év alatt 20 ezerről 7 ezerre csökkent számuk — jelenti a moszvai angol nagykövetség egyik munkatársa, aki megfigyeléseit egy londoni folyóiratban tette közzé.

A Neue Zürcher Zeitung jelentése szerint az ukrain szovjet hatóságok bezárták egy kievői kolostort, amely egyike volt a legjelentősebb ortodox női kolostoroknak. Kievben így most egyetlen női rendház marad, a legutolsó férfi kolostort 1950-ben zárták be.

Nixon elnök az amerikai Notre Dame-egyetem dékánját, Pater M. Hesburgh-ot nevezte ki a Polgárjogi Bizottság elnökévé. A bizottság feladata a polgárjogok megvalósításának ellenőrzése. Ennek eredményeiről tájékoztatni az elnököt és a kongresszust, valamint időszerű előterjesztéseket kidolgozni.

Az assisi Portiunkula-bazilika nemrég ünnepelte alapításának 400. évfordulóját. A bazilikában van az a kis kápolna, amelyben Szent Ferenc 1208-ban hivatását felismerte és egy évvel később III. Ince pápa jáváhagyásával rendjét alapította. Ugyancsak ebben a kápolnában adta át Szent Klárának a szerzetesi ruhákat, valamint az a kápolna is, amelyben Szent Ferenc 1226-ban meghalt.

Asztriában nőtt a válások száma, míg 1967-ben 8.880, addig 1968-ban számuk 9.705-re emelkedett. Ezer lakosra így 1,5 válás jut.

Egyenlítői Guineában — amely Afrika 43. független állama és 1968-ban nyerte el függetlenségét — a lakosság 90 %-a katolikus. A misszionáriusok még jóval a kolonizáció előtt érkeztek az országba. 1645-ben ugyanis olasz és spanyol kapucinusok egy csoportja szállt partra Annobon szigetén, ahonnan a hittedesítés messze területekre megindult.

A legfrissebb jelentések szerint az országban dúló politikai megmozdulások több missziós állomást érintettek. Katonák rontottak templomokba és rendházakba, ahol fegyverek után kutattak. Több misszionáriust bántalmaztak és megsebesítettek, két civil segítőtársuk pedig meghalt.

A boroszlói egyetem könyvtárában eddig ismeretlen Giordano Bruno-kéziratra bukkantak. Az olasz volt domonkos tudós-szerzetes szenvedélyesen támogatta a skolasztikát és a pantheista tanai miatt 1600-ban Rómában máglyán halt meg. A most megtalált mű címe: *Lignum vitae — dialogus Raymundi*.

Albániából érkezett menekültek arról számolnak be, hogy F. Coba püspököt többször látták a főváros utcáin talicskát tolni. A fogságban lévő püspök valószínűleg útitársak segítségével dolgozik. Ugyancsak menekültek mondták el, hogy az állami hatóságok felajánlották a papságnak: vállaljon tanítói munkát, természetesen a marxizmus-leninizmus szellemében. A jelek szerint ezt az ajánlatot a legtöbben visszautasították.

Damaszkuszban egy férfi veteményes kertjében ásva kölöpcöket fedezett fel. Ezek római sírokhoz vezettek. Szakértők szerint a sírok feltárása újabb adatokkal szolgál a kereszténység kezdeti időszakában alkalmazott temetkezési módokhoz.

Umuahia-ban (Biafra) légitámadás következtében meghalt az első katolikus pater. Nagy részvét mellett temették el a főváros közelében lévő kis faluban.

Indiában az utóbbi 5 évben 1 millióval nőtt a katolikusok száma. 1964-ben 6,5 millió, 1969 elején számuk 7,6 millió volt.

A Fehér Atyák missziós társaságának jelentése szerint jelenleg 449 jelölt készül szerzetesi- és missziós hivatására. A rend egyetemén és főiskoláin, így Londonban, Löwenben, Strassburgban és Ottawában készülnek fel jövő feladatukra. A Fehér Atyák jelenleg Afrika és Ázsia 90 egyházmegyéjében tevékenykednek.

Münchenben 79 éves korában elhunyt Schubert román püspök. 1950-ben titokban szentelték püspökké, 1951-ben pedig a román hatóságok letartóztatták és két ízben életfogytiglani börtönbüntetésre ítélték. 1969 január végén elhagyta hazáját és Zürichben keresztül Münchenbe érkezett, ahol gyógykezelést kívánta magát.

A genuai Szent Jeromos-templom főbejáratánál húsvét előtt 5 Molotov-köztől robbant. Kigyulladt a balszárny bejárata, de az éjjeli őrnök sikerült a tüzet eloltani, így nagyobb kár nem keletkezett. A merénylet oka és a tettesek ismeretlenek.

Az Eucharisztikus Világkongresszusok állandó bizottságának elnökévé a pápa Shehan baltimorei (USA) kardinális nevezte ki. Az eddigi elnök, a 80 éves barcelonai érsek korára való tekintettel kérte e tisztség alóli felmentését.

Nyerere tartániai elnök legutóbbi kórházlátogatásai alkalmából elismerő szavakkal méltatta annak a 30 olasz ifjúnak a munkáját, akik a «Segítő kéz»-mozgalom keretében, a barátság szellemében országa fejlődésén munkálkodnak.

MacMillan volt angol miniszterelnök szerint egyházi iskolák nélkül a világ a modern pogányságba süllyedne. MacMillan, aki egy oxfordi egyházi iskola avatási ünnepségén mondott beszédet, rámutatott: itt nyílik gyermekeinknek alkalma arra, hogy tudatosan, vagy tudat alatt a keresztény élet és civilizáció hagyományait magukba szívják.

Kinshasa-Kongóban megkezdte működését a Tele-Star TV-központ, amely a Scheut-atyák kezdeményezésére és irányításával épült. 1965-ban ők építették az első TV-stúdiót is. A központban nevelési, szociális és kulturális műsorok produkcióját tervezik.

Letartóztatták Lvovban Weyczkowsky Bazil titokban felszentelt ukrán görögkatolikus püspököt, amikor éppen beteglátogatásra indult. Már 1946-ban is gyűjtőtáborban volt Slipyi bíborossal együtt, akit Hruscsov idején a szovjet hatóságok XXIII. János pápa kérésére szabadon bocsátottak. A püspökök csak titokban működhetnek, mert a görögkatolikusokat rendeleti úton beolvasztották a pravoszláv egyházba.

Kerala indiai államban a katolikus és más keresztények évente 2000 lakást építenek és adnak át a rászorulóknak. A katolikus püspökök mindent megtesznek az akció sikeréért.